

Llum d'Oli

P O R R E R E S

14 gener - 1954
"La força de tot el poble"

Activitats de l'agrupació 4

Creació 28

Informació local 11

Llum d'oli verd 29

50è aniversari carretera Monti-sion 18

Opinió 30

Notes històriques 26

L'IES Felanitx al Llum d'Oli 32

**FRASES FETES
I LOCUCIONS (VIII)**

Cultura popular 27

L'ull indiscret 35

Llum d'Oli

Febrer de 2004 - Nº 97
Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer Almoina, 67-1r.
Tel/Fax 971 64 71 86

Consell de Redacció:

Gaspar Barceló i Barceló
Margalida Barceló Taberner
Antoni Gornals i Mesquida
Joana Maria Julià i Mora
Catalina Oliver i Riera
Maria Sampol Ballester

Col·laboradors/es:

Germanes Barceló-Crespí
Maria Barceló i Crespí
Magdalena Barceló Gómez
Fede Campos
Agustí Ferrer Ferrà
Tomeu Garí
GEP

Joana Mora Cerdà
Maria Antònia Nicolau Rosselló
Laura Nicolau Viedma
Catalina Puigròs Gornals
Joan Servera Nadal
Joan Sorell Adrover
Aina Sorell Rueda

Portada

14 gener - 1954
La força de tot el poble
Foto: Eusebi Colomer

Fotografies

Maria Barceló
Eusebi Colomer
Joana Ma. Julià
Llum d'Oli
Joan Sorell Adrover
Fotos Vidal

Imprimeix

Gràfiques LLOPIS, S.A.
Tel. 971 58 04 89
e-mail: grafilopis@teleline.es

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors.*

Adreça electrònica: llumdoli@terra.es
llumdoli@eresmas.com

*Amb el
suport de*

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

DEFENSAM ELS NOSTRES OBJECTIUS

Aviat la nostra revista arribarà al número 100 i des del consell de redacció ens sentim satisfets de la feina feta fins ara des d'aquesta finestra de l'Agrupació Cultural de Porreres. El Llum d'Oli dona expressió als objectius fundacionals de la nostra entitat: promoure la cultura a Porreres, potenciar l'ús de la llengua de Mallorca al nostre poble i defensar el patrimoni i el territori de la nostra estimada illa.

L'Agrupació va ser fundada per porrerencs i porrerencques que estimaven i estimen Mallorca i la seva llengua. Per això no ha d'estranyar ningú, ni cap partit polític ni cap entitat, que defensem Mallorca quan Mallorca és tractada amb violència: des de l'Agrupació direm prou a les agressions a la llengua, des de l'Agrupació direm prou a les ferides a la terra, des de l'Agrupació farem denúncia de totes aquelles accions polítiques i institucionals que duguin Mallorca cap a l'abisme.

En aquests moments en què la terra, la llengua i la cultura de Mallorca estan amenaçades per un grapat d'especuladors i tota la colla d'oportunistes que els acompanyen, és el moment de fer pinya i no oblidar que l'etapa fosca del franquisme torna a treure el nas. Dia 14 de març hi haurà eleccions al Govern Espanyol i serà el moment de demostrar quants de mallorquins i quants de porrerencs estimen Mallorca.

L'Agrupació i el Llum d'Oli tenen la porta oberta a qualsevol persona que estimi Porreres i estimi Mallorca de veritat i no només durant les campanyes electorals o a les converses de cafè. El compromís real es demostra amb els fets. Així ho fan moltes entitats de Porreres i, entre elles, des de fa molts d'anys, des dels temps difícils del franquisme, s'hi troba l'Agrupació i la seva feina constant, la feina de tota la gent que hi ha dedicat hores i il·lusió en algun moment de la seva vida.

Des de l'Agrupació oferim el Llum d'Oli a tothom que vulgui col·laborar en aquesta empresa comuna, sense complexos de cap casta a l'hora de parlar i de defensar opinions i propostes ben legítimes.

ACTIVITATS DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL

Joana Mora Cerdà

FESTA-SOPAR 25è ANIVERSARI DEL LLUM D'OLI

Dia 28 de desembre es va celebrar la festa –sopar en motiu del 25è aniversari de la revista Llum d'Oli.

Una cinquantena de persones, entre col·laboradors i col·laboradores, membres dels diferents consells de redacció, amics, autoritats i companys no es volgueren perdre dita celebració. Xocolata, coques i torró acompanyat de cava, com no podia ser d'altra manera, feren fugir el fred de valent a tots els assistents.

Joana Mora i Cerdà com a Presidenta de l'Agrupació obrí l'acte fent memòria del paper que ha jugat el Llum d'Oli des del seu naixement, el gener de 1978, fins avui en quan a la normalització lingüística.

Per altra part, Maria Barceló i Crespí historiadora i col·laboradora fidel de la revista, remarquè la importància del Llum d'Oli en quan a la informació diversa recollida al llarg d'aquests vint-i-cinc anys referent a la història del poble. Destacà que la revista és un referent imprescindible pels historiadors/es que vulguin estudiar o investigar sobre Porreres.

El Batle Joan Sastre encoratjà a l'equip de redacció i als col·laboradors i col·laboradores a seguir amb aquesta tasca tan important i sense ànim de lucre i que ben aviat veurem al carrer el número 100.

El regidor de cultura, Bernat Bauçà, col·laborador durant molts d'anys i

membre del Consell de Redacció remarquè la importància que va tenir durant els primers anys dins la societat porrerenca ja que no feia molt que s'havia produït el canvi polític.

La festa fou animada pel grup porrerenc Quetau.

SOPAR DE COL·LABORADORS/ES DEL LLUM D'OLI

Dia 24 de gener es varen reunir els col·laboradors i les col·laboradores de les seccions habituals de la revista, en un sopar a Can Toni de Son Oms.

ASSEMBLEA GENERAL ANUAL DE SOCIS I SÒCIES

L'Assemblea General Anual que cada any celebra l'Agrupació Cultural de Porreres va tenir lloc dia 31 de gener de 2004.

Obrí l'acte el secretari de l'entitat, Tomeu Garí qui va llegir l'acta de la darrera assemblea general celebrada el mes de gener de l'any 2003 i la qual va ser aprovada pels assistents/es.

Joana Mora i Cerdà com a presidenta passà a llegir el resum d'activitats i actes celebrats al llarg de l'any 2003, destacant les primeres jornades culturals i gastronòmiques celebrades durant el mes de novembre dins la programació de Sa fira a Santa Catalina. També es va fer referència a la convocatòria dels premis de redacció i dibuix destinat als infants de les dues escoles, que es varen convocar en motiu de la cloenda de l'Any Moll. Es va destacar la gran participació i la bona acollida que va tenir entre els infants i els docents.

Entre les novetats que es varen presentar s'ha de destacar la presentació de la **quota jove** pel jovent de 18 a 25 anys pel preu de 15 euros anuals. És important fomentar i facilitar l'associacionisme i la incorporació de persones més joves pel futur relleu generacional.

Es comunicà als associats la necessitat de canviar de local com més aviat millor, ja que es troba en molt mal estat i ben prest començaran les obres de la reforma de l'Auditori Municipal i això fa que haguem d'abandonar l'edifici.

L'AGRUPACIÓ CULTURAL DE PORRERES ESTIMA MALLORCA

A la darrera assemblea general de socis i sòcies celebrada dia 31 de gener es va acordar, entre tots els assistents, fer un grup i anar a la manifestació de dia 14 de gener a Ciutat en contra de les polítiques del PP (territori, llengua...) ja que uns dels objectius fundacionals de l'entitat és *defensar el patrimoni i el territori de Mallorca i potenciar l'ús de la nostra llengua*.

El matí, a Sa Plaça, es reuniren un grapat de persones voluntàries per fer unes pancartes per lluir-les l'horabaixa a la manifestació. Un dels lemes era: *Qui estima Mallorca no la destrueix!*

L'horabaixa, una cinquantena de persones entre grans i petits partiren cap a Ciutat. Hem de remarcar que de porrerencs i porrerencques n'hi havia molts més!

COMUNICAT DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL DE PORRERES

L'Agrupació Cultural de Porreres es va reunir en assemblea dissabte dia 30 de gener de 2004 i, després d'analitzar les mesures preses pel govern del Partit Popular sobre política lingüística i la crispació social i cultural que han creat, va decidir per unanimitat manifestar la seva opinió, i donar-la a conèixer al poble de Porreres i als mitjans de comunicació.

EN FAVOR DE LA LLENGUA DE MALLORCA

L'Agrupació Cultural de Porreres és una entitat que es va fundar l'any 1971, en plena dictadura franquista, és a dir, que fa 33 anys que treballa per a la divulgació i la promoció de la cultura en el poble. Entre els seus principis fundacionals, entre d'altres, hi ha la defensa i la promoció de la cultura de les Illes Balears i la potenciació de l'ús normal de la nostra llengua, el català.

En aquests moments, observam amb molta preocupació les darreres mesures que ha pres el Partit Popular, des del Govern de les Illes Balears, en matèria de política lingüística: rebaixa del nivell de coneixements de llengua catalana per ser funcionari de la comunitat autònoma; tancament de Somràdio; retallada dels pressuposts destinats a política lingüística; llevar autoritat científica a la Universitat de les Illes Balears. També és preocupant que s'equipari el nivell C de la Junta Avaluadora de Català (JAC) amb el nivell de 4t d'ESO, quan està demostrat, per estudis de la mateixa Conselleria d'E-

ducació, que només els millors alumnes de segon de batxiller arriben a un nivell adequat. Això perjudica tots els llicenciats o diplomats que han fet els tres anys de reciclatge de català i tenen el nivell C o tots els ciutadans que han fet l'esforç d'anar a classes i preparar-se per als exàmens de la JAC.

I la mesura més greu, que pot afectar profundament la nostra societat, és permetre que els infants no aprenguin a llegir i escriure en la nostra llengua, tal com s'ha fet fins ara. Tots els infants que viuen a Porreres l'han apres perfectament, i també el castellà, sense cap problema de convivència, al contrari, ha estat un enriquiment per a tots. Aquesta mesura la miram amb preocupació des de l'Agrupació Cultural de Porreres, perquè, com en molts d'altres municipis de Mallorca, els últims anys ha viscut un creixement demogràfic important, fruit de la immigració: han arribat peninsulars, marroquins, alemanys, romanesos, etc. A Porreres no és d'ara, però, que tenim gent que ha vingut de fora, fa molts d'anys que tenim la sort de conviure amb els primers peninsulars que arribaren a Mallorca, que s'han pogut integrar perfectament. Ara són uns porrerencs més, gràcies a la primera eina d'integració que tenim: la llengua. A Porreres

no hi ha forasters, és porrerenc qui ha volgut ser-ho, qui ha volgut xerrar en mallorquí i participar en la vida del poble. I a l'Agrupació Cultural de Porreres creim que és una irresponsabilitat dels polítics permetre que tota aquesta gent que ha vingut a Porreres a cercar una vida millor per als seus fills no tenguí les mateixes oportunitats, i que quedín marcats com a diferents o desiguals, perquè no han tingut accés al coneixement de la llengua que parlam. A Porreres no volem que hi hagi gent que s'hi senti forastera, tots som porrerencs i porrerencs.

Porreres, 30 de gener de 2004

La flor romanial, Margalida Sastre (5 anys)

CONCURS DE CONTES I DIBUIX 2003 ANY MOLL

Marta Escoda Trobat
Ma Antònia Mesquida Bauzá
Catalina Puigròs Gornals

Amb motiu de la celebració de l'any Moll, l'Agrupació Cultural de Porreres organitzà un concurs de contes i dibuix amb la massiva participació dels nins i nines de la vila. Agraïm la col·laboració dels mestres de les dues escoles: Col·legi Verge de Montis-sion i Escola Nova.

Dia 1 de gener es va fer el lliurament dels premis i l'acte es convertí en una emoti-

va festa gràcies a la gran participació dels pares, familiars i amics dels guanyadors.

S'aniran publicant els contes i dibuixos premiats en aquest i altres números del *Llum d'Oli*.

PREMIATS

CONCURS DE CONTES

3r i 4t de primària:

"L'extraterrestre". Antònia Ferrer Ferrà

"La muntanya sagrada". Toni Heitzmann Barceló

5è i 6è de primària:

"El terrible gegant". M. Mar Joan Santmartí

"La curasana". Antoni Gornals Miralles

1r i 2n d'E.S.O.:

"El pingüí". Lina Santmartí Bauçà

"Cavall Blanc". Maria Vaquer Viedma

CONCURS DE DIBUIX

Infantil:

"La flor romanial". Margalida Sastre (5 anys)

"La flor romanial". Maria Antònia Pou Vaquer (4 anys)

1r i 2n de primària:

PAPERERIA ALMOINA

Llibreria - Fotocòpies - Objectes de regal

C/. Almoina, 10 • Tel. 971 16 80 19

Maria Antònia Pou Vaquer (4 anys)

“Les dones bames”. Maria Magdalena Rigo Barceló

“Els dos geperuts”. Nerea Pons

3r i 4t de primària:

“La flor romanial”. Josep Maria Serrano

“La flor romanial”. Toni Heitzmann

5è i 6è de primària:

Paula Furelos Monserrat

Gregori Mora Pujades

1r i 2n d’E.S.O.:

Magí Vidal Horrach

Pau Miquel Coll Garcia

L'Agrupació Cultural ha previst per aquest any continuar organitzant activitats d'aquesta mena, aprofitant la commemoració de personatges que han destacat en la nostra cultura: Costa i Llobera, Joan Alcover, Pere Capellà i Salvador Dalí.

L'extraterrestre

Antònia Ferrer Ferrà

Hi havia una vegada un extraterrestre que vivia en el planeta Mart. Un dia va decidir anar a la Terra a cercar uns pares per ell i els seus quinze germans perquè

no en tenien, varen pujar a la nau espacial i varen estar set dies dins de la nau espacial volant per l'espai exterior.

Quan varen arribar a la Terra varen anar a la primera casa que varen veure, la senyora telefonava i no varen poder entrar. Feien voltes per tota la Terra, però ningú els va voler adoptar perquè eren molts. Quan varen veure que ningú els volia varen tornar al planeta Mart. Mentrestant una estrella guiava els quinze extraterrestres i la nau espacial.

Quan varen arribar al planeta Mart hi havia dos extraterrestres que es casaven. Quan es va acabar el casament els quinze germans varen demanar als dos extraterrestres: “voleu ser els nostres pares?”. Els dos extraterrestres varen dir: “sí, mos agradaria molt. Ja tenim una família. Mira que bé!” I la família extraterrestre varen viure feliços.

Ah, per cert, els dos extraterrestres també varen tenir cinc fills extraterrestres, o sigui que ja eren una família de 20 fills extraterrestres. I també dos extraterrestres enamorats.

La muntanya sagrada

Toni Heitzmann Barceló

Això era i no era un cavaller que vivia a un castell a una illa que ningú sabia que existia. A aquella illa hi havia un poblet molt pobre que quasi no tenia menjar. El rei d'aquell poble va dir al cavaller que anàs a cercar menjar i doblers perquè si no ho duia, tot el poble es moriria.

El cavaller va anar a veure un savi que vivia allà, i va dir: “hi ha una muntanya sagrada a Mallorca que té una casa a l'esquerra. No et puc dir res més. Au, adéu i bon viatge! Ah, espera, jas el meu amulet, t'ajudarà!”

El cavaller va fer cap al port i va demanar a un vell amic que era mariner que l'ajudàs a travessar la mar i cercar una illa que es deia Mallorca. Va anar a comprar un arc i una espasa.

Va fer el que li va dir el savi i quan va ser a la serra maleïda va trobar la muntanya perquè d'enfora va sentir un rugit horrible. Va anar cap allà amb el seu cavall Malat i va arribar tan aviat que va xocar contra una roca. “Almenys he arribat!”, va dir.

En Jaume va començar a cercar, però va caure una altra vegada, però damunt una branca, i va sentir un renou d'una porta, “era la porta!”, va dir. Quan va entrar va veure un drac dormint i més avall va veure totes les riqueses. De sobte el drac es va despertar i li va tirar una flamarada, però en Jaume es va escapar i li va tirar l'espasa, però no li va fer res i ell li tira una fletxa, però tampoc li va fer res, va recordar el que li havia dit aquell savi i va tirar l'amulet. El drac va desaparèixer per art de màgia. Després agafà totes les riqueses i se les endugué cap al poblet.

I varen ser feliços i menjaren “eriços”.

CALÇOTADA POPULAR

El passat dia 15 de febrer es va organitzar la CALÇOTADA POPULAR que cada any es celebra a Porreres. La nostra entitat hi va participar així com d'altres associacions del poble.

Enguany es consumiren uns 11.000 calçots cultivats a Porreres i duits de Catalunya. Unes 700 persones gaudiren d'aquesta festa i àpat.

Abans de dinar els Castellans de Llevant i els de Ciutat demostraren una vegada més les seves habilitats castelleres. La festa també fou animada pel grup Al Mayurca i una colla de xeremiers.

PROPERES ACTIVITATS

MARÇ

Dia 6.- III Bornada . Caminada a peu de nit. Cartells a part.

Dia 13.- Comença el Cicle de Llicons: *L'Ecologisme i la dona* . Aina Llauger a les 21 hores a la Sala Polivalent.

Dia 19.- Sopar de Quaresma. 2ª Llició (manca confirmar)

Dia 21.- 3ª Llició :Itinerari Botànic. Monti-sion dirigit per Magdalena Morell i Miquel Arranz. A dalt es farà una visita comentada del Santuari a càrrec de Maria Barceló i Crespí. (Informació a part) En motiu del 50 aniversari de la carretera de Monti-sion.

Dia 27.- Excursió de Cura a Monti-sion a peu (horabaixa), en col·labora-

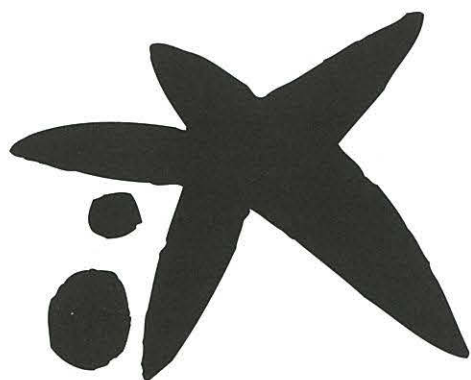
ció amb el Consell Parroquial. Berenada-sopar a Ses Païsses de Monti-sion. amb motiu del 50è aniversari de la carretera de Monti-sion.

QUOTA JOVE

A la reunió de l'Assemblea General Ordinària de socis i sòcies de l'Agrupació, celebrada dia 31 de gener d'enguany, es va acordar fixar una quota jove de 15 € anuals per als nous socis que no superin els 25 anys d'edat.

Si tens menys de 25 anys, ara és el moment! Per 15 € anuals rebràs el Llum d'Oli a ca teva i tindràs descomptes en les activitats que organitzi l'Agrupació.

No t'ho pensis! Fes-te soci!

"la Caixa"

Germans Leiva

Pare Bartomeu Pou, 2
07003 PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 75 10 28 - Fax: 971 75 05 67

Antonio Marqués, 2
07003 PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 76 34 92 - Fax: 971 75 19 63
www.viajespegaso.com

ACTIVITATS GEPERUDES

ACONCAGUA

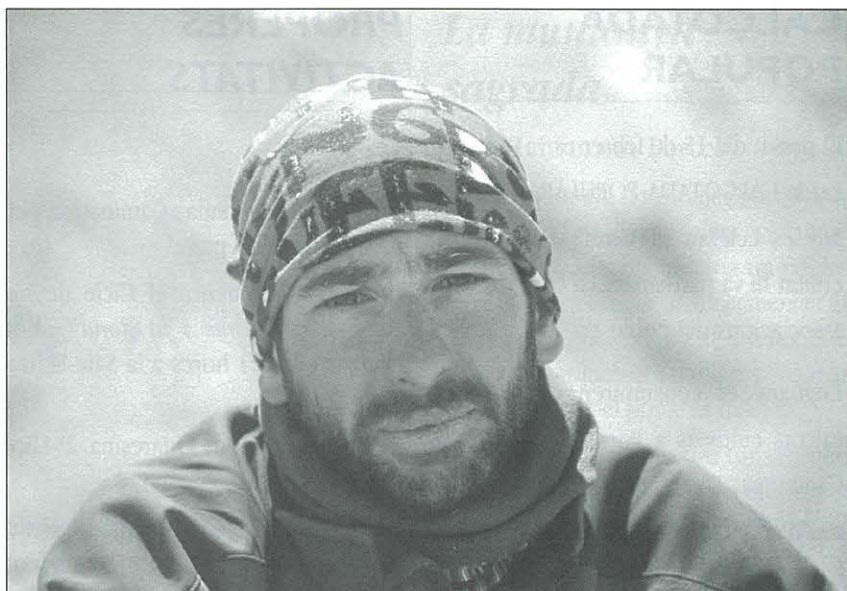
Fede Campos

Fa pocs dies que he arribat de l'Argentina i ara mateix no tenc temps d'escriure la crònica al Llum d'Oli de les experiències viscudes en aquest viatge. Si tot va bé, en el proper número intentaré explicar-vos la nostra petita i interessant segona aventura per les Amèriques, on aquest cop si vàrem conquerir el cim més alt d'Amèrica, l'Aconcagua, juntament amb dos volcans.

Fins aviat!

PUIG DE MASSANELLA PER SON MASSIP

El primer diumenge de febrer ens reunírem, com de costum, a la Plaça de la Vila per anar fins a la urbanització de Son Massip, on començarem l'excursió. De principi trobarem una forta pujada fins arribar a unes barreres amb un pujador. Seguïrem per un camí

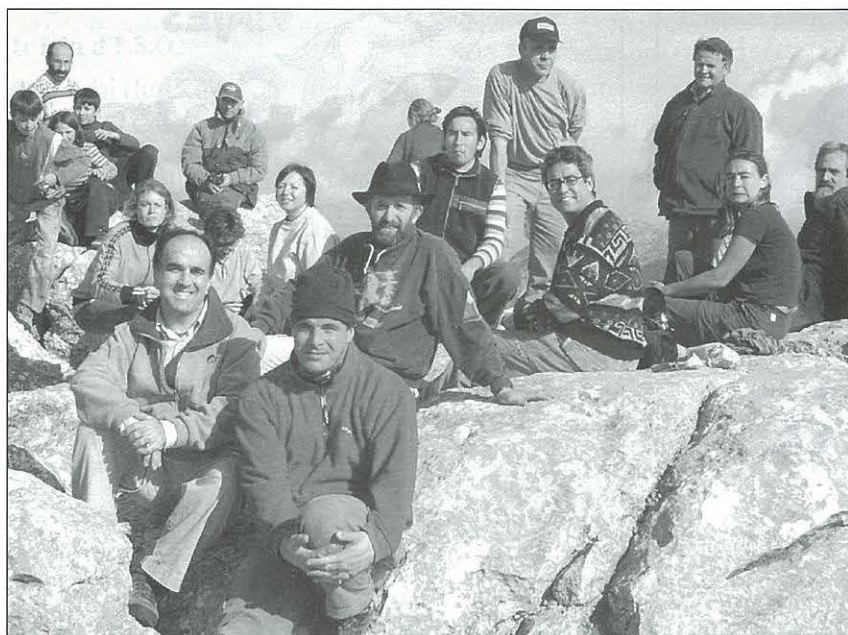
ample dins l'alzinar fins arribar al camí de nevaters de ses Voltes d'en Galileu, que està en estat de restauració. Aquí trobarem la casa de neu de Son Massip, a uns 825 metres, més o manco.

Seguïrem pel camí de nevaters, que està mercat com "GR", gran recorregut, fins que arribarem a la casa de neu d'en Galileu, a uns 1.100 m. La casa de neu i el porxo de nevaters es troben realment en relatiu bon estat.

D'aquí ens dirigirem cap al Coll de la Mola, més conegut com el del Telègraf, de 1.126 metres, on també es localitzen unes cases de neu i els porxos a cada vessant. Seguïrem pel "GR" en direcció a la casa de neu de balmes de Massanella i d'aquí cap al Coll des Prat a uns 1.210 m., travessarem la paret per un portell i davallarem pel comella del Prat per anar el Coll de n'Argentó, de 1.158 m. D'aquí, sense camí definit, enfilarem cap al cim del Massanella, de 1.367 m.

Ens férem la corresponent fotografia de grup i com que va començar a posar-se un poc de boira, cametes em valguen i per avall s'ha dit (els més decidits pujaren per la canal).

Camina, caminaràs, pel camí del comella fins a la font des Prat de Massanella. Aquí gaudirem de la companyia d'un grapat de vaques, omplirem les cantimplors i reprenirem la marxa cap al Coll des Coloms, de 822 m., i cap a sa Font des Noguer. Anàrem un bon tros de camí devora la canal que du l'aigua del Gorg Blau fins a l'embassament de Cúber, on acabarem la passejada

**ACTIVITATS
GEPERUDES**

**EXCURSIÓ A LA
CUCULLA DE
FARTÀRITX**

Fede Campos

Partim de la plaça de la vila per anar a Pollença, terme on està situada la present excursió. Després de sortir del poble agafam la carretera que dur a Lluc, si be els pocs kilòmetres ens deviam a l'esquerra per deixar el cotxes i començar de bon de veres la caminada.

A l'altra banda del nostre itinerari hi ha la vall d'en Marc, amb el Puig Gros de Ternelles i també es divisa el Castell del Rei.

Com no podia esser d'altra, ens aturam a berenar, aprofitam per practicar amb la càmera digital, si foto per aquí, foto per allà... eh! mira com has quedat!... no vos megueu!... ara s'acaba la pila!... ahir les vaig carregar!.....

Si que es veu que el lloc on ens aturam a berenar les vistes de les badies d'Alcudia i de Pollença, el puig de Maria, i totes les Serres son marevelloses.

Però bé, arriba la frase antològica de mestre Tófol –es que fa feina a sa Renault-, “avui no ploura, me sent que es dia serà bo”.

Seguim per un camí que ara està empedrat, fins que arribam a la possessió de Fartàritx Gran on hi ha camps de conreu i està situada al darrera de la pared de la Cuculla de Fartàritx; al poc temps de una pujada per lliure arribam a l'ancletxa per fer una grimpada i que ens conduirà fins al cim de la Cuculla.

I aquí ja no les teniem totes segures. Deiem: no hi ve de cap aquí, mira quina negro, per Porreres no deu ploure, per allà està ben clar. Però res de res, ni dos minuts i va començar a ploure, però ploure, ploure de bon de

veres, i un vent que no deixà posar els “chubesqueros”. No va aturar fins que arribam al cotxes, mens o manco dues hores.

Heu de creure que al manco algú es va recordar de la dita de mestre Tófol, i es que: “Dita esguerrada, banyadura assegurada”.

**Llorenç
Cerdà
Mora**

VENDA DE BOLETS

Camí de na Bosca, s/n
Tel. 971 647 911
Fax 971 166 555
Mòbils: 619 037 245/6

PORRERES

Venda de Bolets

ACTIVITATS DE LA SECCIÓ D'ESCACS

CAMPIONAT DE MALLORCA PER EQUIPS

Durant els tres primers mesos de l'any, la secció d'escacs de l'Agrupació va participar al Campionat de Mallorca amb dos equips, un a la primera categoria i l'altre a la segona.

El campionat no va resultar fàcil per a cap dels dos equips, ja que varen haver de lluitar per a la permanència. El segon equip aconseguí mantenir la categoria en la darrera ronda, mentre que el primer equip, després de continuades errades, va perdre la categoria. Malgrat tot, enguany podrà seguir disputant la competició a la primera categoria, gràcies a la desaparició d'un equip de Palma.

S'han de destacar, en el terreny individual, les actuacions dels jugadors Gabriel Gornals i Aureli Mauro, els qual varen fer un bon campionat. La resta de jugadors varen competir a un nivell més baix.

TORNEIG MIGJORN DE CAMPOS

En aquest torneig també hi participaren cinc jugadors porrerencs, però amb diferent sort que la tinguda l'any passat, ja que ocuparen llocs discrets en cada una de les diferents categories.

CAMPIONAT DE MALLORCA INDIVIDUAL

Durant els mesos d'octubre i novembre es va disputar el 54è Campionat de Mallorca individual al Casino. El torneig va tenir una durada de nou setmanes i el sistema de joc va ser el de

Pau Sorell, guanyador del XXV Torneig Social, en el lliurament de premis

l'Open. Es pot destacar l'actuació del porrerenc Pau Sorell, que es proclamà campió de la tercera categoria i quedà classificat en el 29è lloc amb sis punts i mig, per davant de jugadors de categories superiors.

TORNEIG DE RÀPIDES DE SA FIRA

Com cada any es va disputar el Torneig de ràpides el dia de Sa Fira de Porreres amb un total de 16 participants. El guanyador va ser Ramon Alenyar, amb 13 victòries, seguit per John Vozar, amb 11, i en tercer lloc Àngel Oneto, amb nou.

XXV TORNEIG SOCIAL

Entre els mesos de desembre i gener es va celebrar el Torneig Social d'escacs corresponent a l'any 2003, i que arribava a la 25a edició. El local de joc va ser la biblioteca pública i va tenir una durada de sis rondes a dues hores per jugador.

El guanyador absolut va ser Pau Sorell, amb cinc punts, seguit en segon lloc per Jaume Cerdà, amb quatre punts i mig, i en tercer lloc per John Vozar, amb quatre.

ELS CATALANOPARLANTS PROTESTEN

Agustina Ferrer Ferrà (Estudiant de Filologia Catalana)
Aina Sorell Rueda (Estudiant d'Educació Social)

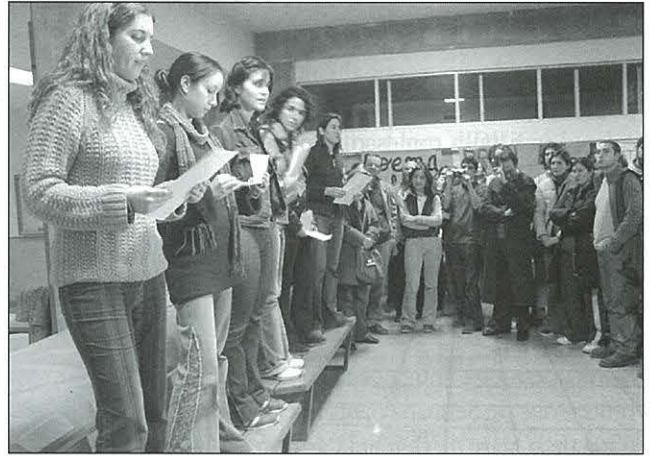
El passat dia 30 de gener, l'Assemblea d'Estudiants de Filologia Catalana organitzà una tancada a l'edifici Ramon Llull de la Universitat de les Illes Balears, en protesta per la política lingüística que porta a terme el govern del PP. Assistiren més de 150 persones, entre elles no només hi havia estudiants sinó que també destacaven professors i moltes d'altres persones que hi anaren a demostrar el seu rebuig cap als atacs a la nostra llengua, d'entre els quals hi havia un bon grapat de porrerencs i porrerencques.

Durant la jornada es desenvoluparen diferents activitats, com la realització d'un poema col·lectiu, pintades de pancartes o exposició d'articles de diferents diaris que s'havien publicat en diverses ocasions sobre la nova política lingüística. Després del sopar de pa i taleca, hi va haver un recital de poesia musicada i un concert.

L'acte va començar amb la llegida del manifest que havien elaborat els membres de la ja anomenada assemblea, els quals expressaven que *"...ens sentim insultats com a estudiosos d'una cièn-*

cia que el govern del PP profana dia rere dia sense arguments científics, [...] però també ens sentim insultats com a persones catalanoparlants que som i que exigim poder viure en el nostre país, en la nostra llengua, el català."

Al llarg del manifest es varen enumerar els diferents atacs que durant aquesta legislatura ha dut a terme el PP des de totes les institucions, com per exemple que el mes de setembre de 2003 va impedir que s'aprovés una proposta de reconeixement de la llengua catalana per part del Parlament Europeu, que hauria pogut ser una via cap a la seva oficialitat. També es va esmentar el tancament de Somràdio, com a única emissora pròpiament de les Illes que emetia en un català prou correcte; la proposta de crear una nova televisió

balear bilingüe, fet que incompleix l'article 28 de la Llei de Normalització Lingüística, etc. Un llarg etcètera.

Finalment, els estudiants de filologia catalana i la resta dels presents a l'acte el que volgueren deixar clar és que *"la comunitat catalanoparlant no pot permetre aquesta agressió tan greu. Sota l'excusa de protegir les modalitats lingüístiques de les Illes Balears, el que pretén el govern del PP és fragmentar la unitat de l'estàndard català, [...] i alhora que esdevingui només una espècie de patuès únicament apte per a usos domèstics i folklòric"*.

IG FUSTERIA
LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Taller: Ctra. Porreres - Montuïri, Parcela 250
Telef. i Fax 971 16 84 66

Bar Pub
ES FAROLET

L'Almoïna, 58 - PORRERES

XXV ANYS DE LLUM D'OLI II NOTICIARI PORRERENC 1996-2003

Gaspar Barceló i Barceló

Any 1997

Gran èxit de la segona calçotada popular. Es consumiren un miler de calçots amb salsa romesco, acompanyats de botifarra catalana. **Llum d'Oli nº 58**

Can Palerm compleix 75 anys. Els seus inicis foren a una petita fàbrica al carrer Nou. **Llum d'Oli nº 58**

Es recupera una antiga confraria a les processons de Setmana Santa. La Confraria de la Mare de Déu del Carme feia 58 anys que no sortia. **Llum d'Oli nº 59**

Creat un punt d'informació juvenil a Porreres. Va dirigit especialment a tots el joves de Porreres entre 14 i 30 anys. **Llum d'Oli nº 60**

El Mallorca torna a primera divisió. **Llum d'Oli nº 60**

Porreres Ràdio estrena noves dependències. **Llum d'Oli nº 61**

A la Torrada de Sant Roc es quedaren vint minuts a les fosques. **Llum d'Oli nº 61**

Es compleixen cent anys de l'arribada del tren a Porreres. La nostra revista ho

La Confraria de la Mare de Déu del Carme, Setmana Santa 1999.

celebra amb un número especial. **Llum d'Oli nº 62**

El Grup Foganya estrena per primera vegada una obra de teatre infantil. ¡Mans enlaire!. **Llum d'Oli nº 62**

Miquel Gil Veny "s'Escolà", 40 anys al servei de la Parròquia. **Llum d'Oli**

nº 62
El nostre soci Joan Melià, distingit amb el Premi 31 de desembre per la seva investigació sociolingüística. **Llum d'Oli nº 63**

Es publica el Llibre "Les Possessions de Porreres". **Llum d'Oli nº63**

PERRUQUERIA

extensions
tallats de moda
tints
banys de color
tota casta de metxes
moldejats
desarrissat
recollits
núvies
comunions
etc...

Non Estil
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

UNISEX

ESTÈTICA

depilacions
neteja cutis
decoració d'ungles
tint de pestanyes
moldejats de pestanyes
massatges
manicures
pedicures
maquillatges

obert de dimarts a divendres de 9 a 12 i de 15 a 20 h - dissabte tot el dia
C/ Passaratx, 114 - Tel. 971 166 646 - PORRERES

Mans enlaire! Estrenada a Porreres l'octubre de 1997.

Any 1998

“Mallorquines de mierda tenéis que hablar la lengua del imperio”. **Llum d'Oli n° 64**

El periodista porrerenc Joan Sorell Adrover guanya el premi Salvador Galmés de Periodisme Agrari en l'apartat de ramaderia. **Llum d'Oli n°64**

La Coral de Porreres viatja a Porrera i ofereix un concert. **Llum d'Oli n°64**

El Mallorca es classifica per jugar la final de copa. **Llum d'Oli n°64**

Monti-sion compleix 500 anys. La nostra revista edita un número especial. **Llum d'Oli n°65**

El nostre company Damia Duran publica un nou llibre, “Paraules d'un Camperol”. **Llum d'Oli n°66**

El porrerenc Joan Mesquida Sampol rep un *Cum Laude* per la seva Tesi Doctoral. **Llum d'Oli n°66**

Porreres i Porrera s'agermanen. **Llum d'Oli n°66**

Per primera vegada en la seva història el Grup Foganya actuarà en el Teatre

Principal de Palma. **Llum d'Oli n°66**

Inaugurat el Parc de n'Hereveta, alguns porrerencs donen la seva opinió. **Llum d'Oli n°67**

L'altre Porreres, un poble desaparegut a l'Alta Garrotxa. **Llum d'Oli n°67**

Turisme de qualitat a Porreres. Son Mercadal i Sa Bassa Roja en són una bona mostra. **Llum d'Oli n°67**

Joan Llaneres guanya el seu segon títol mundial a França. **Llum d'Oli n°67**

La circulació a Porreres, un desgavell. **Llum d'Oli n°68**

Antoni Nicolau i Petra Sastre assoleixen el cim del Mulhacén. **Llum d'Oli n°68**

15 Anys de bàsquet a Porreres. **Llum d'Oli n°68**

PLUVIOMETRIA

Germanes Barceló-Crespí

GENER 2004

Dia 02.....	01,30	litres/m ²
Dia 20.....	01,60	litres/m ²
Dia 24.....	01,40	litres/m ²
Dia 27.....	04,00	litres/m ²
Total	8,30	litres m²

BAR - RESTAURANT

N'Hereveta

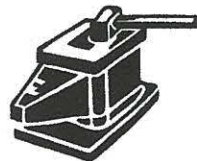

MENJAR A LA CARTA

de 13.00 h. a 15.30 h. i de 20.00 h. a 23.30 h.

ENTREPANS / PA AMB OLI / HAMBURGUESES
GELATS / BATUTS / SUC DE TARONJA NATURAL

Camí de Marina, s/n - 07260 Porreres - Tel. 971 168 464

FERRERIA CAN BATXÀ

TOT TIPUS DE FEINA I ARTESANIA EN FERRO

PAU JOAN CASAS JULIÀ

C/. Pare Molina, 9 - baixos - 07260 PORRERES
Telèfons: 971 166 645 - 636 610 211

SABEU QUE...

...les creus gòtiques que jalonen el camí de Monti-sion estan datades el 1498?

...el 1508 es construí el primer retaule per a la capella de Monti-sion

...la capella de Monti-sion està dedicada a la Visitació de Maria Santíssima?

...que la família Dusai fou important protectora del santuari en els seus primers temps?

...que els jurats de la Vila tenien el patronatge del santuari, el sostenien i en designaven els mestres d'escola?

...el 1835 se'n tancà l'escola?

...els passos del viacrucis són del 1854?

...la reforma del santuari empresa pel rector Campins començà el 1892?

...l'arquitecte que se'n féu càrrec fou Bartomeu ferrà, home destacat en els ambients culturals del seu temps?

... les lletres dels Goigs de la Mare de Déu són de l'insigne poeta pollencí Miquel Costa i Llobera?

... el 25 de gener de 1954 es beneí la nova carretera?

... hi ha cases del poble que presenten perills per als ciutadans, com ara persianes i teules a punt de caure? Seria bo que la Regidoria d'Urbanisme hi enviàs el zelador d'obres.

... encara no s'ha solucionat el tema del casal de joves, i els porrerencs i porrerenques de 13 a 19 anys no saben moltes vegades on han de fermar s'ase?

... l'APIMA Escola Nova enguany celebra el seu 25è aniversari? Enhorabona a tothom que hi ha col·laborat durant aquests anys!

... la manifestació de dia 14 de febrer va ser un èxit? Devers 80 porrerencs i porrerenques hi varen participar.

... n'hi ha que s'ho haurien de fer mirar? Cercau qualcú que segur que en trobareu!

... el lema triat era "Estimam Mallorca"? Na Munar encara tindrà la barra de copiar-lo per les pròximes eleccions!

... l'haurà de modificar? "Estimàvem Mallorca i *la maté porque era mía*"

... ara pareix que tendrem bo i un porrerenc vetlarà per la construcció de l'institut? Esperem que vetli les caigudes!

... hauríeu de saber a qui no heu de votar?

... madó Patanga diu que no anirà a votar perquè tanmateix els de sempre mos voldran escaldar ses sopes? Això deu ser que torna vella!

... és a Madrid que mos escalden ses sopes? Idò les mos hauríem d'escaldar aquí!

...el proper 14 de març hi ha eleccions generals? Anau a votar amb llibertat i sense coaccions, però sobretot amb molta consciència.

PORRERES - tlf. 971 64 73 16

L'ASSOCIACIÓ DE PARES I MARES DE L'ESCOLA NOVA CELEBRA ELS 25 ANYS

Margalida Barceló i Taberner

El proper 28 de maig farà 25 anys que, gràcies a l'esforç i la il·lusió d'un grapat de pares i mares d'aquesta vila, va constituir-se l'*Asociación de padres de alumnos del colegio nacional mixto de Porreras*.

D'entre els objectius de l'entitat que acabava de néixer caldria destacar-ne tres:

- formar part del *consejo asesor* (consell escolar) per participar en les decisions, juntament amb el professorat i l'alumnat;
- afavorir la tasca educativa que es du a terme a l'escola; i
- canalitzar els suggeriments i les reclamacions dels pares.

És a dir, participació i esperit crític, que, en definitiva són dos dels pilars bàsics en què se sustenta la democràcia (que feia poc més d'un mes -3 d'abril de 1979-, recordem-ho, que havia arribat als ajuntaments).

Aquests primers 25 anys d'escola democràtica, amb les seves virtuts i, també, amb els seus defectes, han estat, en conjunt, positius perquè, entre d'altres coses, han servit per aproximar les famílies al món de l'educació en general i a l'Escola Nova, en particular.

Per preparar la celebració d'aquest esdeveniment es va convocar una reunió amb membres d'antigues juntes. Hi assistiren més de 40 persones i es varen donar molts de suggeriments, proposant-se un calendari d'activitats, que esperam que es pugui dur a terme.

Calendari de les activitats proposades

Desembre 03

- Concurs per un logotip del 25è aniversari entre l'alumnat de l'escola, en col·laboració amb la direcció, que acompanyarà tots els actes. La guanyadora ha estat Francesca Mestres Mora.

Gener 04

- Fogueró de Sant Antoni.
- Col·loqui "25 anys". Integrants de les juntes directives de l'APIMA d'aquests 25 anys.

Febrer 04

- Sa Rúa: carrossa ambientada amb el 25è aniversari de l'APIMA.
- Xerrades als alumnes per part de gent vinculada a l'APIMA (anterior i actual), per donar-la a conèixer a l'alumnat (començament).

Març 04

- Excursió a Lluç pel camí vell.

Juny 04

- Sopar de germanor i festa de fi de curs.

Octubre 04

- Dinar-festa dels 25 anys i cursa popular "escola nova". Exposició i vídeo APIMA 25 anys.

Novembre 04

- Teatre: obra ambientada dins una escola, realitzada per antics membres de l'APIMA.

Desembre 04

- Revista commemorativa dels 25 anys de l'APIMA.

A través del *Llum d'Oli* demanem la col·laboració de tots els que un moment o l'altre han estat o estan vinculats a l'APIMA. Per començar volem fer una crida a totes aquelles persones que tinguem fotografies d'aquests anys per poder fer una exposició: les podríeu dur a l'escola o a Esport Esplai.

LA INSTAL·LACIÓ ELÈCTRICA A MONTI-SION

Maria Barceló i Crespi

A partir de l'obertura de la nova carretera (1954) comença una etapa de dinamització del santuari de Montsió i, entre d'altres actuacions, cal esmentar que la companyia GESA hi va estendre una línia d'alta tensió, s'hi muntà un transformador, etc., tot enfocat a poder-hi instal·lar el corrent elèctric.

Varen dur a terme dita instal·lació, a inicis de la dècada dels seixanta, en Miquel Barceló Mas i en Julià Barceló Aulí (en Julià Peixet), ara ja difunt.

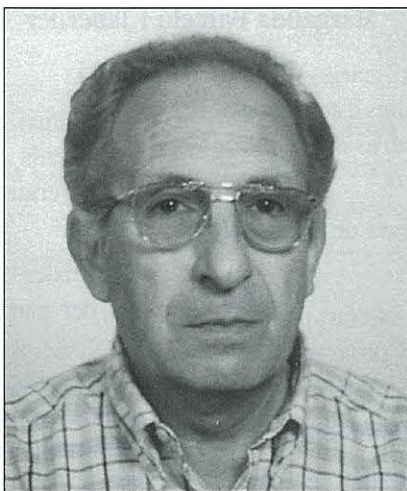
Gairebé no en queda constància documental, però en Miquel fa memòria de les circumstàncies i vicissituds d'aquells temps a través de la conversa següent:

Maria Barceló i Crespi. Qui vos emparaulà per a tal comès?

Miquel Barceló Mas: *el rector mossèn Gabriel Adrover m'encarregà el muntatge de la instal·lació elèctrica, perquè aleshores jo era l'electricista de l'església i vaig acceptar de bon grat. Tot seguit vaig entrar en contacte amb en Julià perquè érem amics i ja teníem experiències de treballar junts. Ell també acceptà, però amb la condició de fer feina a temps parcial per poder-la compaginar amb el seu càrrec a GESA.*

MBC: quin temps va durar instal·lar el corrent elèctric a la capella, l'aula de gramàtica, les cel·les, el menjador, l'habitatge dels donats (aleshores Francesc Llaneres i Cecília Rosselló) i altres dependències del santuari?

MBM: *no hi havia cap planificació per fixar un termini d'acabament del treball. Hi vàrem invertir moltes hores: els fils de la capella van per damunt les voltes, el comandament central dins la sagristia,... Sí, tot plegat foren moltes hores.*

Miquel Barceló Mas

MBC: quins i com eren els materials elèctrics a l'ús en aquella època?

MBM: *eren els que estaven en vigència i en el mercat del moment: tubs Bergman, conductor IKB de la casa Pirelli, interruptors, portallums i endolls de la marca Simón, aïlladors de porcellana de tatxes de collera, etc., avui són peces dignes de formar part d'una col·lecció de museu. I tot, és clar, anava al voltatge de 125 V. En els darrers temps l'electricitat*

Julià Barceló Aulí

ha experimentat un canvi molt considerable i ha evolucionat a passes de gegant.

MBC: què en roman d'aquella instal·lació?

MBM: *en els darrers anys s'han fet ampliacions i adequacions al voltatge de 220V d'alguns redols, però no cobreixen el santuari al complet. És a dir, en queden testimonis de la nostra feina.*

MBC: com hi anàveu?

MBM: *en bicicleta. Hi pujàvem el matí, davallàvem a dinar i hi tornàvem. A més, hi traslladàvem el material de poc embalum, com els rodets de fil que penjàvem al manillar o el portapaquets de la bicicleta. Les escales i el material més voluminós el va transportar n'Apol·lònia Bauçà, Perdiu, amb la seva furgoneta.*

MBC: qui vos pagava?

MBM: *el rector, ja que no hi havia el Consell Parroquial encara. Si no ho record malament, eren 12 o 15 pessetes l'hora. El rector sempre vetlava perquè no gastàssim de més, marcava la línia de feina limitant la despesa a allò que considerava estrictament necessari. Val a dir que jo vaig cedir el percentatge que a manera de bonificació tenia sobre els materials i en Julià va regalar tota la seva feina a Montsió.*

MBC: per primera vegada, el llum elèctric s'encenia a Montsió. Quina fou la impressió personal?

MBM: *per a tots dos el muntatge significà esforç i sacrifici, però, al mateix temps, gran satisfacció i orgull de la feina feta a un indret tan emblemàtic per a qualsevol porrerenc i porrerenca.*

MBC: record que mon pare se'n sentia, certament, orgullós.

SENSACIÓ D'UN GRAN POBLE

Gaspar Barceló i Barceló

El passat 14 de gener vaig tenir el privilegi de ser testimoni i poder participar dels senzills però emotius actes organitzats pel Consell Parroquial de Porreres amb motiu del 50è aniversari de la construcció de la carretera de Monti-sion, una fita que assoliren només en un dia quasi tots els porrerencs i porrerenques en aquell ja llunyà i recordat amb nostàlgia 14 de gener de 1954.

Prop de 2.000 persones ens reunírem a la Plaça de la Vila, i acompanyats per la Filharmònica Porrerenca, les autoritats locals i eclesiàstiques, i diversos mitjans de comunicació, on hi destacava TV3 de Catalunya, ens disposàvem a fer, tots junts i caminant, el traçat que 50 anys enrera els nostres avantpassats ens havien lliurat. No va fer fred, cosa que va fer que el camí es fes més curt, plàcid, distret i divertit. Una vegada tots els caminaires érem allà dalt, es va cantar una Salve, i no absents d'emoció els goigs a la Mare de Déu de Monti-sion. Seguidament i després d'uns breus discursos es va donar pas a un refrigeri i a una torrada, on no hi faltaren les coques, el pa, la sobrassada, els botifarrons, el vi i un bon tros de coca dolça, aliments que havien estat donats expressament per a l'ocasió per diferents comerços i particulars de la vila. Una tertúlia va donar per acabada la festa i ja cap allà les onze tothom va enfilem el camí de tornada cap a la vila; uns ho feren a peu, altres baixaren amb cotxe, però tots amb la mateixa sensació d'haver tengut ben present en el record els nostres padrins i padrines, els nostres pares i mares, i de tot aquell poble que pensant en futures generacions de porrerencs i porrerenques ajuntaren suor i esforç i deixaren per un dia, arraconades, rancúnies i desavinences en bé de tot el seu poble.

Aquest és idò el meu petit homenatge a tots els porrerencs i porrerenques, molts d'ells ja traspassats, i que fa 50 anys foren testimonis d'una fita històrica com era la de traçar en un dia una carretera per anar a Monti-sion.

El 14 de gener de 1954

*tot el poble de Porreres se va alçar,
no per anar a una guerra
sinó per anar a treballar.
Quins collons! en un dia,
la carretera de Monti-sion varen traçar.*

*Visca el poble de Porreres!
que sempre orgullós ho reviurà.*

*En el 75è aniversari quasi tots els que hi eren ja no hi seran,
i els que hi eren i hi siguin de poc o res se'n recordaran.*

*Per això tots els qui quedam
tant si som petits com grans,
hem de procurar no oblidar mai,
lo que els nostres avantpassats
en un sol dia ens varen lliurar.*

*Visca el poble de Porreres!
que sempre orgullós ho reviurà.*

*De generació en generació
ens ho hem de recordar,
i de paraula en paraula
ens ho hem de contar,
només així perdurarà
pels segles dels segles.*

*Visca el poble de Porreres!
que sempre orgullós ho reviurà.*

Porreres, gener de l'any 2004

ELS CAMINS QUE DUIEN A MONTI-SION

Bartomeu Garí Salleres

Pujada per l'antic camí de Monti-sion (anys 30)

No és un fet novedós i de tots és ben sabut que enguany s'han complit 50 anys de la construcció de la nova carretera de Monti-sion gràcies a l'esforç de molts de porrerencs, que deixaren les seves ocupacions diàries per tal d'ajudar a la construcció d'un nou camí que millorés la pujada al Santuari.

Un altre fet ben clar i documentat, és que al llarg de la història hi ha hagut una sèrie d'itineraris que conduïen al puig de Monti-sion.

Al llarg d'aquests darrers anys molt s'ha escrit sobre la via d'accés que utilitzaven els nostres avantpassats per acostar-se a Monti-sion. En aquest punt, cal esmentar els treballs de recerca històrica de la Dra. Maria Barceló i Crespí, Ramon Rosselló Vaquer, Gaspar Munar Oliver, Bartomeu Servera Sitjar, entre d'altres. Tot ells, ens han aportat informació de primera mà sobre els camins que portaven a Monti-sion.

Vet aquí una sèrie d'exemples de les seves aportacions:

En primer lloc cal mencionar i destacar les

investigacions de la Dra. Maria Barceló i Crespí que ens parla i documenta l'existència d'un primitiu camí que arribava a Monti-sion ja en època baix medieval. Possiblement sigui la primera referència sobre aquesta via pública que arribava a l'ermita.

Segons Barceló i Crespí¹, *"Si ens situam a l'antic nucli poblacional del segle XIV-XV, podem parlar d'un nucli bastant ben definit i de l'aparició de nous barris, especialment junt a un camí o via pública. A la documentació trobam la paraula -vico-, és a dir, l'ablatiu de vicus-i que significa barri. Entre els barris documentats hi trobam: Vico cap a Monti-sion"*.

El creixement de la vila a partir de l'edificació de nous barris va anar lligat segurament a l'aparició de nous camins públics de la vila, que la posaven en contacte amb altres pobles o indrets dins i fora del terme de Porreres. Així, doncs, la vila va créixer en totes les direccions; segurament una va ser cap a Monti-sion.

Una altra referència sobre el primitiu camí que arribava a l'ermita de Monti-sion data del darrer quart de segle XV.

Estic parlant de l'aportació del Pare Gaspar Munar Oliver i de Ramon Rosselló Vaquer al segon volum de la Història de Porreres. Els autors manifesten que arran de l'assot de pesta que afectà l'illa a l'any 1475, Porreres fou una de les viles que menys ferides rebé de l'epidèmia. Per tal motiu els pobladors de la vila acordaren honrar el misteri de la visitació de Maria, al qual estava dedicada l'ermita de Monti-sion, a més d'edificar un nou temple i les set creus o goigs que ornarien el camí de pujada al santuari. En una de les primeres estrofes dels goigs es fa referència al camí de Monti-sion²: *"Per lo camí bedificat bon vosaltres passaretz, Jesucrist crucificat, en set lochs trobaretz; gonyar hi em molts perdons, fent hi oració tot hom, pujat hi ab devoció al Puig de Montission"*

Bartomeu Servera Sitjar ens aporta una nova dada sobre la dita via, obtinguda als llibres de defuncions de l'Arxiu Parroquial de Porreres. Sense cap dubte, els llibres sacramentals constitueixen una font molt rica que pot ajudar-nos a conèixer el nostre entorn i, en aquest cas, l'existència del camí de Monti-sion documentat a l'any 1767: *"El matí de dia 17 de juny de 1767 trobaren mort a Antoni Font (a) Font, de 70 anys, prop de la creu del Cos, per about se va ne'l Puix de Monte-sión, y se considera y presumex tingé la desgràcia de caure de una bístia y ferí de cap o que li degué perdre gota"*.³

1.- BARCELÓ CRESPI, Maria: *Contribució a l'estudi d'una vila mallorquina a la baixa edat mitjana*, Porreres, Ed. Agrupació Cultural de Porreres, 1984, pàg. 48-49.

2.- MUNAR OLIVER, Gaspar i ROSSELLÓ VAQUER, Ramon, *Història de Porreres*, Porreres, Ed. Ajuntament de Porreres, Tom 1, 1977, pàg.

3.- SERVERA SITJAR, Bartomeu, *La mortalitat extraordinària a Porreres: Alguns exemples curiosos (1766-1768)*, Revista Foganya, núm. 19 (desembre de 1989), pàg.4.

A destacar també l'aportació de l'il·lustre Joan Feliu i Jaume, a través del que ens comenta a la seva obra "Noticias Históricas sobre el Santuario de Montesión de Porreras (1894)": *"El camino que conducía al santuario, debió ser muy escabroso; de él sólo quedan simples vestigios y aún es conocido con el nombre característico de camino dels gats"*.

Josep Palerm Melià i Gabriel Roig Bauçà⁴ afirmen l'existència de tres camins com a mínim: el primer i més antic és el camí dels gats, del qual en tenim poca informació; el segon, el camí anterior a l'actual i del qual en conservem alguns trams; en darrer lloc, el present camí construït el mes de gener de 1954.

A més de les aportacions assenyalades podem documentar el camí de Monti-sion als Estims Generals del Regne de Mallorca. Els estims —no cadastres— es feren un l'any 1578 i l'altre el 1685. Les actes foren redactades entre una sèrie de persones elegides pel General Consell (2 cavallers o donzells, 2 ciutadans, un mercader i un menestral) i pel Sindicat Forà (3 pagesos) i un notari per autenticar. Ambdós documents inclouen els béns immobles i mobles (drets alous- i censals) dels vilatans de Porreres, a més d'altres dades molt interessants com a noms de carrers, barris, camins públics, etc.

En el llibre d'Estims de les viles de Porreres, Sineu i Sant Joan de Sineu, Santa Margalida i Muro de l'any 1578 apareix documentat el camí de Monti-sion⁵: *"Rosselló Arades quondam habitador de Ciutat. Cases enderrocades /o/ pati just a la encreuement al camí de Montission foren stimades en 10 lliures". I un altre exemple: "Anthoni Moya Maior. Cases y corral setanta lliures, e a 2 de maig, un cortó de vinya al camí de Montission, quinze lliures"*.

Als Estims Generals de 1685, tornam a trobar esmentada la via publica per arribar a Monti-sion. Es documenta com a camí de Monti-sion o camí gran de Monti-sion⁶: *"Terres que comensen a la sort de Andreu Sitjar alies Piu junt a la sequia de Pere Mora fins el camí gran de Montesion, lo que se troba entre dit camí gran y la drassera que va junt la sort llarga del senyor Llompart"*.

Els testimonis orals⁷ ens ajuden, també, a conèixer indrets de la nostra vila i, malgrat que aquestes aportacions siguin més recents, aporten interessants curiositats sobre el camí que arribava a Monti-sion:

"El meu home i jo varen ésser donats de Monti-sion, als anys quaranta, poc temps després d'haver acabat la guerra. Record que per aquells temps, ell feia feina al polvorí del puig d'en Feme-lla. Allà hi treballaven soldats que al vespre venien a romandre al Santuari."

El camí de Monti-sion era molt magre, estava ple de clots i molt estret; tot i així l'amo en Baltasar Xic hi pujava amb el seu cotxe molts de dies.

Record haver-hi passat moltes vegades, ja que cada dia agafava una somereta i un carretó que m'havia comprat el rector, Lluís Crespi, per anar a captar per les possessions de la vila. De lo recaptat la meitat era per a nosaltres i l'altra meitat per al manteniment del Santuari.

Agafava el caminó del molí d'en Negre cap a Son Gardana i d'allà travessava cap al camí de Monti-sion, després agafava la costa que passava prop de la barraqueta del garriguer, Climent Sagrares, i fins al portell d'entrada al Santuari."

Dia 14 de gener de 1954 es construï aquesta nova via. Un dia abans els parellers de la possessió de l'Alqueria Blan-

ca aplanaren el camí i l'endemà tot el poble s'afegí al treball; fins i tot les autoritats municipals encapçalades pel batle, D. Joan Servera Mulet de *Can Mas*, per tal de poder baixar el nou camí tots plegats al capvespre.

Els treballs seguiren un parell de mesos fins que amb el camió de la cimentera de can Sala i de can Capbaix portaren les pedres per empedrar el camí.

Possiblement sols siguin unes quantes aportacions de les moltes que s'han realitzat, però sens dubte ens ajuden a conèixer la via d'accés al Santuari de Porreres. Serveixi aquesta aportació per retre un petit homenatge a tots aquells porrerencs que hi participaren, malgrat que molt d'ells ja hi faltin.

4.- PALERM MELIÀ, Josep i ROIG BAUÇÀ, Biel: *Els camins que ens han duit a Monti-sion. Evolució de l'accessibilitat al Santuari de Monti-sion*, Revista Llum d'Oli, núm. 65 (maig de 1998), pàg. 30.

5.- ARM, AH-1031,

6.- ARM, D-1288, foli 377.

7.- Testimoni d'Aina Sitjar Puig —Madò Aina Pinya-, Porreres hivern de 2004.

ESTANC CA NA JAUME

Tabac - articles de regal
papereria - llibres
i tota classe de revistes
i diaris

Carrer Sant Roc, núm. 2
PORRERES

ELS PORRERENCS HEM CELEBRAT AMB MOLTA PARTICIPACIÓ I ORGULL

ELS 50 ANYS DE LA CONSTRUCCIÓ DE LA CARRETERA DE MONTI-SION (I PART)

Maria Antònia Nicolau Rosselló
Secretària del Consell Parroquial

Les commemoracions dels 50 anys de la construcció de la carretera de Monti-sion, organitzades pel Consell Parroquial, amb el suport de l'Ajuntament i la col·laboració de tot el poble, han estat un èxit. Una vegada més, el poble de Porreres ha participat massivament.

La fredor dels primers dies de gener semblava que entrava dins les cases i refredava les ganes de per pujar a Monti-sion. Però no va ser així. Dia 14 de gener, de bon dematí, repicaren les campanes. Era la manera de recordar un dia memorable per a tots els porrerencs, un dia assenyalat amb números vermells en el calendari. La gent evocà amb enyorança agraïda aquella repicada de feia 50 anys, i començaren a dur les coques, la llonganissa, els botifarons, els pans... cap a l'Ajuntament.

- Quin dia més bo que fa avui!, anit podrem pujar a Monti-sion.

- Hi ha molt de menjar! Ja està ple. No sé si en sobrarà?

Certament que n'hi havia molt de menjar, de tot. El camió de l'Ajuntament que ho va pujar a Monti-sion, era ben ple. Impactava veure la gent contenta, il·lusionada, amb moltes ganes de viure una vetllada festiva.

Uns dies abans, un grup de persones del Consell Parroquial, amb la col·laboració de les persones que cada setmana ajuden a netejar l'Església, havien pujat a Monti-sion per fer un bon dissabte a la capella. Altres membres del Consell Parroquial començaren a preparar els bidons i a pujar llenya. I unes hores abans de la pujada, acabaren de col·locar i preparar els bidons i encengueren el foc.

El dia anava passant, els diaris se n'havien fet ressò i començaren a venir càmeres de TV i premsa per fer el seguiment de la notícia. També el 14 de gener de 1954 la ràdio i els diaris nacionals informaren de la gesta.

Un poc abans de les 8 del vespre, tornen a repicar les campanes, amollen els coets i la gent surt de les cases, ben abrigada, i cap a Plaça s'ha dit. Els xeremiers ja animen la partida. I la Plaça, poc a poc es va omplint. La Banda Filharmònica Porrerenca ja està preparada. En el balcó de l'Ajuntament hi podem llegir, en una gran pancarta: SENTIMENT DE POBLE.

Amb les primeres notes de la Banda de Música es comença a caminar. El Rector, Mn Joan Rosselló, Mn. Bartomeu Tauler, que va ser Rector quan celebràrem els 40 anys, els capellans porrerencs P. Barceló i Mn. Josep Sastre, el Sr. Batle i tot l'Ajuntament, seguits de tot el poble, comencen la pujada. Famílies senceres, grups d'amics, matrimonis joves, les monges, nins, persones majors ... formant una gran família iniciarem la pujada de la mateixa manera que ho havíem fet 50 anys enrera.

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.

Havans gravats per a festes.

Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.

Juguets. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12. • Porreres.

Tels. 971 64 70 24 - 971 64 78 70

SUPERMERCAT CAN MURTO

*Carnisseria, xarcuteria, peix congelat,
merceria, perfumeria*

AMB SERVEI A DOMICILI

C/ Sa Galla, 94 - Tel. 971 64 70 53 - PORRERES

En entrar dins el carrer Major, i la gent que estava en els caps de cantó s'anava unint al grup, comprovàrem que la convocatòria havia estat un èxit, que la carretera de Montsió és de tots, que la Mare de Déu encara estira a joves i no tant joves. El sentiment de poble era una realitat.

Quan arribàrem a la sortida del poble, la Banda de Cornetes va començar a tocar i va acompanyar la gent fins a baix de Montsió. En el revolt del Pou Nou, si un tancava els ulls, semblava que havíem tornat 50 o 25 anys enrera, perquè la mateixa il·lusió, la mateixa alegria, el mateix bon humor i la mateixa unió era la que hi havia aquell vespre.

Allà on havia començat el nou camí feia 50 anys, ens aturàrem per descobrir una gran pedra commemorativa de l'esdeveniment, que diuen que pesa més d'11 tones. El Rector i el Pre-Diaca, Josep Ramon Ortega havien fet totes les gestions necessàries perquè estàs a punt aquest vespre tan assenyalat per al nostre poble.

Mentre la gent anava arribant, els xeremiers sonaven les nostres músiques i animaven, encara més, els actes senzills, però molt emotius que ens havien convocat. Madò Francina, com a mare del capatàs dels cursillistes, i l'amo Montserrat, capatàs del tram 33, com a ell li agrada contar, foren els encarregats de destapar-la, amb l'ajuda del Batle, Joan Sastre i del Rector, Joan Rosselló. La inscripció diu:

*"A la bona memòria de tots els qui
feren possible el nou camí de Montsió
14 de gener de 1954
Ho recordam agràits
14 de gener de 2004"*

Després d'unes fortes mambelletes, continuam pujant. Fa un vespre preciós... Això és una "xulada"... La gent no se'n podia avenir de la gran participació de gent jove, de que fóssim tants i tantes. Diuen que quasi 2.500 persones. Mira cap enrera i veuràs quina gentada! Se sent dir.

Anar junts, caminar contents, pujar a Montsió ens va fer viure i reviure el que va significar i significa la construcció de la

carretera. L'esplanada quedà petita, quan a poc a poc, va arribant la gent. Allà hi trobam l'ex-Rector, Mn. Francesc Ramis, que també ha volgut viure com un porrerenc més l'alegria de la celebració. Els xeremiers animen l'arribada. Sembla que no s'han cansat de pujar i tocar.

La imatge de moltes persones pujant l'escala que dona accés al Santuari reflecteix la gran participació. I els comentaris són molt eloqüents:

- No esperàvem que pujàs tanta gent. Estic molt content/a d'haver vingut.

Alegria, bon humor, cares molt contentes...

Els qui no havien pogut pujar a peu esperaven dins la Capella, per això quan arribaren els primers la Capella ja era plena i com que ja no hi cabíem la convocatòria s'hagué de fer defora.

Una vegada aplegats a la Clastra, al compàs de les notes del pasdoble "Porreres", interpretat per la Banda Filharmònica, la gent vivia i sentia que tot el poble de Porreres era allà, perquè es ben pot assegurar que qualcú hi havia de cada casa.

Amb les següents paraules es recordava el sentit de la festa:

"Bon vespre a tots i gràcies per haver escrit, una vegada més, la plana de la història que avui fa 50 anys TOT EL POBLE DE PORRERES va començar dirigit, impulsat i animat per D. Gabriel Adrover, amb la construcció de la carretera, en un sol dia.

Quan en bon dematí les campanes repicaren i totes les porrerencques i els porrerencs pujàrem a Montsió, amb picons i senalles, a peu o en carro, semblava una quimera, una utopia que la Mare de Déu de Fàtima, que amb motiu de l'Any Marià visitava els pobles de Mallorca, pogués davallar l'horabaixa pel nou camí.

Però la utopia, la quimera, el que semblava impossible es va fer realitat i, per això, ara tots nosaltres, orgullosos d'aquella gesta, venim als peus de la Mare de Déu de Monti-sion a donar gràcies per totes aquelles persones que treballant amb il·lusió feren possible aquest nou camí.

Però, si la celebració d'aquests 50 anys només ens serveix per recordar amb nostàlgia agraiada aquells moments irrepetibles, mostrarem que som un poble, una comunitat cristiana, que viu girada al passat, per això aquesta pujada ha de ser record agraiït, però també renovació i demostració de l'estimació que tenim tots els porrerencs al nostre Santuari: un lloc de trobada en la fe i d'identitat com a poble.

Fa 50 anys urgia fer una nova carretera, obrir un nou camí per pujar a Monti-sion. Avui urgeix renovar la il·lusió i engrescar els més joves per treballar amb entusiasme al servei de la Bona Notícia de Jesús, animats per la Mare de Déu de Monti-sion, perquè com cantarem en els goigs:

*Si el cor del poble vos canta
Una cor de Mare respon
Vos invocam, Verge Santa,
del Puig de Monti-sion"*

Després prengué la paraula Mn. Bartomeu Tauler, Vicari Episcopal de Ciutat, que, en primer lloc, expressà que se sentia com un porrerenc més, però també digué que ens volia fer arribar, en nom del nou Bisbe, D. Jesús Murgui, una salutació ja que havia rebut la nostra invitació i s'unia a la nostra celebració. També va llegir unes lletres que ens havia enviat Mn Andreu Genovart, l'Administrador Diocesà, que fa uns anys va ser Rector Solidari de Porreres, on ens deia que no podia participar de la commemoració

perquè era al Perú, però que ens animava a seguir units i a treballar pel bé de tots. També ens encoratjava a construir avui el camí de la fe en Jesucrist.

Finalment el nostre Rector, Mn. Joan Rosselló, amb unes simpàtiques paraules, va donar les gràcies a tots. No podia anomenar ningú en particular perquè tothom havia col·laborat perquè el 50 aniversari fos un èxit, i es mostrava molt content de la gran resposta del poble de Porreres.

Era el moment de cantar la Salve i els Goigs a la Mare de Déu de Monti-sion, acompanyats per la Coral. Les quasi 2.500 persones férem memòria de totes aquelles que participaren en la gesta d'aquell 14 de gener de 1954 impulsades per D. Gabriel Adrover. Després, la Coral continuà cantant mentre la gent anava a adorar la Mare

de Déu i la Banda de Música, a la Clastra, interpretava un altre pasdoble.

Tot seguit: coca, torrada, un tasset de vi, intercanvi d'impressions, música... la vetllada estava molt animada. El menjar s'acabava, perquè, encara que n'hi havia molt de preparat, gràcies a la col·laboració i generositat de comerços, entitats, pares i mares dels alumnes de les escoles, i de moltes famílies que d'aquesta manera volgueren participar en la festa, la gent era molta més. Però...

- És igual, deia la gent, l'important és participar, és viure aquesta vetllada festiva junts.

Després, poc a poc, la gent tornava a casa seva, contenta, molt contenta, perquè entre tots havíem celebrat els 50 anys d'un esdeveniment que ens enorgulleix a tots els porrerencs.

BANCA MARCH

HIPOTECA OCASIÓN

¿Está pensando en comprar una vivienda?

NO DEJE PASAR ESTA OPORTUNIDAD

Para la compra, construcción o rehabilitación de su vivienda habitual:

Interés nominal primer año:

2,70%

Revisión anual:

Euribor + 0,75

Comisión de apertura:

0,75% (mínimo 600 €)

T.A.E. de la operación:

2,92%*

¿Quiere mejorar las condiciones de su hipoteca?

NO DEJE PASAR ESTA OPORTUNIDAD

Subrogaciones: para mejorar las condiciones de la hipoteca de su vivienda habitual:

Interés nominal primer año:

2,70%

Revisión anual:

Euribor + 0,75

T.A.E. de la operación:

2,83%*

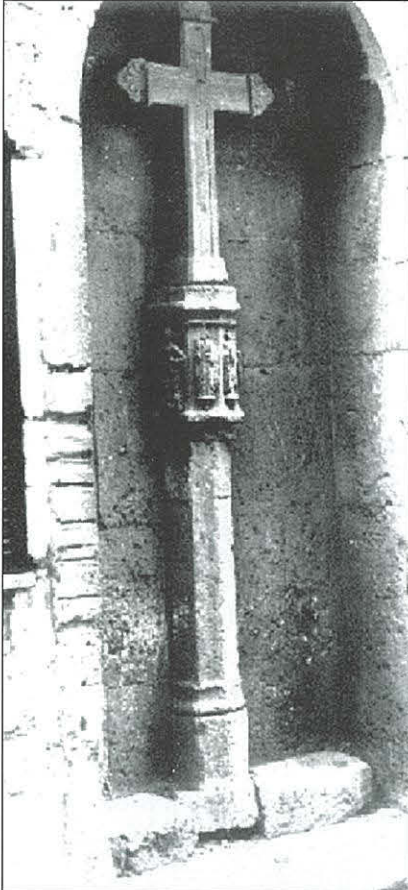
* T.A.E. calculada para 60.000 €, al plazo de 25 años, liquidación mensual, en las condiciones indicadas, tomando como tipo de referencia del mercado hipotecario el correspondiente al Euribor publicado en el B.O.E. sin redondeos. Último índice conocido: junio de 2003 = 2,014%.

Oferta válida hasta el 31/10/2003. IFR Nº142043

LA CREU DEL MOLÍ D'EN COVES: QUINA LLÀSTIMA!

Bartomeu Garí Salleres

La creu del molí d'en Coves

Arran de la celebració dels actes per a la construcció de la carretera de Monti-sion fa 50 anys, seria bo recordar que al costat d'aquest nou camí construït amb l'esforç de tot un poble i, a la sortida de Porreres pel carrer Major, flauegen un total de set creus o goigs que adornen el pas dels vianants.

Aquests monuments foren edificats com a acció de gràcies per ser Porreres un dels pobles de Mallorca menys afectats pel brot de pesta de 1475. Vull fer referència a la creu que està situada a

la cantonada del carrer de Jaume I, anomenada creu del molí d'en Coves.

Cada volta es fa més palès el seu mal estat de conservació: no podem saber quines figures hi ha representades al tambor, el fust està molt degradat a causa dels impactes que ha rebut de les bicicletes que allà s'hi aparquen, etc. Una altra vegada, i dic una altra vegada, és de lamentar el pèssim estat de conservació d'un monument que forma part del patrimoni històric de la nostra vila. No és el primer cop que es denuncia aquesta situació¹. Malgrat tot no s'ha fet cap tipus d'intervenció i d'això ja fa molts d'anys.

Són nombrosos els atacs que ha rebut el nostre patrimoni històric i cultural de Porreres². Basta recordar dos exemples localitzats als voltants d'on avui està situada aquesta creu: la tirada a terra del molí d'en Coves amb un pretext urbanitzador i l'enderrocament de la creu del molí d'en Monroi al Cap puig, destruïda per un camió als anys setanta, i de la qual avui ja no en queda res.

A qui correspongui, seria necessari dur a terme alguna intervenció, i en caràcter d'urgència, per tal de preservar aquest emblemàtic monument d'època gòtica. El meu desig i el de tots aquells que estimen el nostre patrimoni és que sigui restaurada, ja que potser que si no ens preocupem avui, no hi siguem a temps el dia de demà.

La creu del molí d'en Monroi: Veïnats del barri del Cap puig.

De dalt a baix (d'esquerra a dreta):

1a fila: Cosins de na Francisca *Palmesana*.

2a fila: Francisca *Palmesana*,
Àngela Cerdà Puig –*Pinya*-,
Miquela Gornals –*Coves*-
i Margalida Gornals –*Coves*-

3a fila: Biel Cerdà –*Ramis*-,
Madò Aina Puig –*Pinya*-,
Jaume Cerdà Puig –*Pinya*-
i Madò Margalida Font –*Mianes*-.

1.- VEIGU: BARCELÓ CRESPI, Maria: *Les creus de Porreres*, Llum d'Oli, 30, Porreres, 1986 i *La creu del molí d'en Coves*, Llum d'Oli, 61, 1997.

2.- BARCELÓ BAUÇÀ, Joan; BARCELÓ CRESPI, Maria i SERVERA SITJAR, Bartomeu, *El Patrimoni tudat a la vila de Porreres*, El Patrimoni tudat (1836-1994), Palma, 1995, pàg. 337-342

Petits detalls urbans

Maria Barceló i Crespi

Portal de l'anomenada Casa Bel·la - Carrer de l'Hospital, 9

Escut de Llompart - Carrer Nunyo Sanç, 1

FRASES FETES I LOCUCIONS (VIII)

Joan Servera Nadal - Gaspar Barceló i Barceló

Qui és que mai no ha dit o ha sentit a dir:

Ser més vell que s'ase anar a peu
 Val més riure que fer rialles
 Ser més caparrut que un peix de xarxa
 Ser un llop amb pell d'ovella
 Tenir es cul rodó
 Qui barata es cap se grata
 Qui no vol pols que no vagi a s'era
 Allargar-se més que es llençol
 Ser més vago que es jeure
 Perdre es conill
 Ser més sord que una massa
 Tallar es bacallà
 Estar més ple que un ou
 Qui vol peix que se bany es cul
 Ser de mel i sucre
 Segons veurem, farem
 Qui canta a taula i xiula al llit, no té es seny complit
 Ser com un xotet de corda
 Estar més fred que es nas d'un ca
 Passar ses de Caín
 Espolsar ses mosques
 Caçar menys que una ratera fora cuc
 No tenir ciri per aquest enterro
 Agafa es tapins i parteix
 Perdre per perdre, perdre a moltes
 Fer més olor que es ventre de porc
 Si tens puces, les te grates
 Perdre es remuc
 Fet endavant canet
 Aquí tenim es tall
 Arrera una passa
 Com més amics més endins
 Amb sos collons d'un poden penjar s'altre
 En ser en es cap contarem
 Bon vespre, cara de nespla
 Bé dejuna qui mal menja
 Ser per demés
 El món no se va fer en un dia
 Déu mos guardi d'un ja està fet
 Mirar enfora

Tot no pot ser
 Meam que farem
 Ah fiet
 Quan cou cura i quan pica madura
 Qui paga mana
 Sa gent fa gent
 S'ase va dir en es porc orellut
 Tot dur sa seva orenga
 No tenir un dit de front
 Buidar-se es cap
 Cridar com un condemnat
 Fer un bunyol
 Que ha entrat un ca?
 Despedir-se a la francesa
 Estar amb un peu alt
 Per sa Corema panades de peix i ses de carnota un mes i mig després.

Anàlisis Clíniques

Antònia Sastre Barceló
 Farmacèutica

Consulta: Dilluns, dimecres i divendres
 de 8:30 a 10 hores

Carrer l'Almoina, 49
 Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas, Asisa-Muface, Agrupació Mútua,
 Axa-Mare Nostrum, Imeco-Caja Salut, Groupama, L'Aliança, Novomedic...

CAP DE CANTÓ

LA BARCELONA DE'N MARAGALL

Joan Sorell Adrover

Tants d'edificis emblemàtics reunits en una mateixa imatge ens donen a conèixer que des d'aquest lloc, del que ignor exactament on és, es veu més bé Barcelona. D'entrada veiem el Paral·lel, després la Torre Mafre, crec que es diu, un gratacel que a la imatge sembla que estigués un poc tort, sensació que no fan les altres obres arquitectòniques.

Fent un incís en començar a descriure la fotografia m'havia oblidat de referir-me als dos edificis que hi ha al costat d'aquestes xemeneies que no treuen fum i que segurament pertanyen a l'empresa del Teatre Apolo, el qual actualment ja no es troba a aquest lloc sinó un poc més cap a la mar, cap a la part dreta de la imatge.

No penseu que no facin falta moltes cames per escalar Montjuïc, aquella muntanya que també era d'en Maragall, aleshores, a l'any 1985, quan el PSOE governava a Espanya i encara no havia de pactar en ningú.

Vista panoràmica de Barcelona

PUB RESQUILLS ES TRUI DE PORRERES

C/ Pou Florit, 14 - PORRERES

Sebastià Vidal Mas

Foto Vidal - Porreres

Avinguda Bisbe Campins, 22
Telf. 971 64 73 20

CAFÈ NOU

Tapes i Berenars

els dilluns feiners TANCAT

C/. Pou Florit, 79 • Tel. 971 64 75 61
07260 PORRERES

RECICLEM ELS ENVASOS I ELIMINEM LES RESTES DE MEDICAMENTS

Joana Maria Julià *de can murtó*

Per la nostra salut, segons recomana l'Organització mundial de la salut, i per la salut del medi ambient, et demanam que retornis les restes dels medicaments a la farmàcia quan ja no els necessitis.

No s'han de llençar al poal dels fems. Els envasos dels medicaments i les seves restes no s'han de mesclar amb altres envasos i deixalles.

La raó és ben senzilla, els medicaments estan elaborats amb productes que només serveixen per millorar la nostra salut. Tirats de manera no controlada, no fan cap bé a la salut del medi ambient.

Què dur a la farmàcia

- Els envasos buits de medicaments
- Els envasos amb restes de medicaments
- Els medicaments caducats amb els seus envasos

En el contenidor del punt SIGRE de la teva farmàcia habitual, no s'han de dipositar termòmetres, pròtesis, agulles, objectes tallants...

La garantia SIGRE

El Sistema Integrat de Gestió i Recollida d'Envasos del sector farmacèutic, SIGRE, garanteix la gestió correcta en

el reciclatge dels envasos i en l'eliminació de les restes de medicaments.

Aquest distintiu és una garantia d'una gestió correcta i un compromís en la construcció d'un país ambientalment més sostenible.

ESPORT ESPLAD

Carrer d'en Sala, 7
07260 PORRERES

Tel. 971 16 83 13

Bar - Restaurant SES FORQUES
Cuina Mallorquina i de Temporada

Menús diaris i menjar a la carta Paelles, fideus, carn a la pedra,...

Ctra. Porreres - Montuïri, Km. 0,500 - PORRERES - 07260 - Tel. 971 16 81 76

BM **ESPORT - SABATES**
Ballester Melià

C/. L'Almoïna, 19
07260 PORRERES

Tel. 971 16 82 76
Tel. Part. 971 64 74 21

BAR
Ca'n guillem

Tel. 971 64 74 95 PORRERES

LES MANS AL FOC (XXX)

FONAMENTALISME

Joan Sorell Adrover

El terme fonamentalisme s'utilitza principalment en un sentit: com a traducció de fundamentalism, o tendència dels que segueixen literalment les ensenyances de la Bíblia. Segons Javier Sádaba, ser fonamentalista és una actitud moral que consisteix en adonar-se que només existeixen millors i pitjors argumentacions de la realitat, i que allò que és moral és el més important a la vida. El fonamentalisme és bàsicament incultura, submissió, però sovint ha aconseguit produir canvis en les societats on ha tengut poca o molta influència.

L'augment del coneixement científic ha posat al descobert moltes de les ensenyances eclesiàstiques basades en interpretacions errònies de passatges bíblics, també s'ha començat a sospitar dels "miracles" i de la "intervenció divina" en els assumptes humans. Res ens sembla ara com ens semblava abans, si bé, l'única manera de combatre el fonamentalisme és posar-lo en qüestió.

Pens en les coses que ha fet l'Església en veure's davant l'atac i escrutini de la ciència i la filosofia, i veig com en la majoria dels casos ha caigut en el fonamentalisme.

També s'han establert paral·lelismes entre el fonamentalisme i el nacionalisme, especialment quan ambdós mantenen un discurs basat en l'anti-modernitat. El nacionalisme representa tant

una visió conservadora com progressista, però si es pren amb un fort contingut emotiu, està molt prop del fonamentalisme. Quan es dona aquest nacionalisme estam davant d'una actitud incompatible amb els valors morals, segons Sádaba.

En una sessió ordinària celebrada el dia 25 d'octubre de 1937, el Consistori de Porreres decidia el següent: "Seguidament es va donar compte d'una comunicació del veí D. Miquel Cardell Bosch manifestant que el dia disset del mes de setembre proppassat s'havia celebrat una assemblea en el santuari de Nostra Senyora de Sant Salvador per l'Associació de Pares de Família Catòlics de Mallorca, en la que s'ha acordat que totes les associacions es dirigeixin al seu respectiu Ajuntament en súplica que es telegrafi a l'Excm. Generalíssim Cap de l'Estat interessant derogació de les lleis anticristianes i antiespanyoles referents al divorci i el matrimoni civil. Assabentada la corporació per lectura íntegra de l'esmentada comunicació, s'acordà per unanimitat d'autoritzar el Senyor Batle perquè en la màxima brevetat possible doni compliment a la petició sol·licitada".

Potser ha arribat el moment de referir-me a n'Antoni Garau, company meu i paísà, una de les persones que moriren assassinades al començament de la guerra, que havia participat en moltes

El tren marcà la vida de milions d'espanyols

accions encontre dels diversos fonamentalismes de l'època de la que us estic parlant. Tenia trenta cinc anys i exercia de catedràtic de matemàtiques a l'Institut d'Inca, pertanyia a Esquerra Republicana. Tot i que era un home d'idees més aviat radicals, les dissimulava perfectament en una forma de ser tranqui-la i reposada. Diuen: "Era un home elegant, distingit. No semblava d'esquerres". Doncs, a aquest home, l'afusellaren dins el terme d'Algaida.

Insistesc, l'única manera de combatre el fonamentalisme és desdibuixar-lo, estar sempre disposats a combatre tot allò que no ens agradi, en el joc de miralls de la democràcia no és comprensible que hi entri tant de fonamentalisme. La democràcia, en definitiva és bona si mantens relacions normals en la vida dels individus, tenint com a nucli central la informació dels ciutadans.

La nostra nació es convertirà aviat en Estat, però això no ha de produir un retorn al tribalisme, haurem d'esser responsables del que facem.

JO NO HI ANIRÉ... JA ENTENC PROU AMB ELS D'AQUÍ

Maria Joana dels Desemparats *alies* na Patanga

Com aquell que diu d'aquí a dos dies, el proper 14 de març, hi ha eleccions generals a Espanya, i jo, com a ciutadà major d'edat d'una província espanyola dita Islas Baleares (**i de que som una província espanyola que no vos hi capí cap dubte, eh, no fos cosa que algú encara dubtés**) també estic cridat, que no obligat, a anar a les urnes, anar a les urnes a exercir el dret de votar, el dret d'escollir, per saber quin partit i quins polítics m'han de continuar fent els comptes i la punyeta des de Madrid (**com si amb la sucursal espanyola que tenim aquí ja no en tengués prou**), i només senzillament perquè no pens com ells, i això vol dir que no em sent ni em puc sentir de cap manera identificat amb Espanya i amb molts (**no tots**) d'aquells immigrants que des de sempre han arribat a les illes, i tot i que han estat ben rebuts, passen i renegen completament i amb mals modes de tot el d'aquí, (**això a pobles com Porreres no passa, ja que la gran majoria, més els joves que els vells, s'han integrat**) però principalment de la nostra cultura i la nostra llengua, (**principals bases d'identitat**) a la que malparlant anomenen "polaco". La culpa de tot això però, és que a Mallorca, obligats per la repressió franquista (**no, si encara li haurem de donar les gràcies**) poc o molt sempre ens hem defensat amb les dues llengües, i per això ells mai no s'han hagut d'esforçar massa per aprendre la nostra. Per tant, crec que el bilingüisme que vol impulsar el PP ha d'anar en sentit contrari, és a dir, dirigit a tots els immigrants, sigui quin sigui el seu lloc d'origen, perquè jo ja ho som bilingüe, (**la gran majoria d'ells no**) i a més som d'aquí, i per això tenc ben clar:

Que la meua llengua, ara més que mai menyspreada, trepitjada i en perill d'extinció (**gràcies al PP**) i que no té res a veure amb "la llengua del imperio" que sempre ens han volgut imposar per damunt la nos-

tra, és la llengua catalana o el dialecte mallorquí, pels qui no volen o no poden entendre que aquí a Mallorca xerram un dialecte del català, tant si els agrada com si no, i que no hi ha volta de fulla (**com jo que som espanyol i m'hagi de fotre**), i que els catalans no ens volen imposar res, i que són els espanyols que, vengui i vengui i una cosa darrera l'altra, ens volen imposar allò seu i de pas tirar enterra tot el que és nostre, el poc que fins ara havíem aconseguit. Els catalans no han de menester res nostre, es poden valer perfectament per sí mateixos; són els espanyols que no poden viure sense les nostres nombroses aportacions econòmiques, i a canvi de què? A canvi d'una atenció sanitària pública que té molt que desitjar, d'un transport públic car i deficient, d'unes nòmines i unes pensions que estan entre les més baixes d'Espanya i d'uns preus entre els més alts del país, d'una inseguretat ciutadana que va en augment, la violència domèstica a Mallorca és el plat de cada dia, cada tres dies un mort a la carretera, i un llarg llistat de mancances i deficiències impròpies d'una província on els seus habitants (**tots desbordam riquesa i per això som tan solidaris**) som dels qui destinam més euros per cap a l'estat i des que en rebem menys, i nosaltres, cabotes més que cabotes, vengui da-li que da-li, i llavors a darrera remugam de si tenim o no tenim... Més ens mereixem per haver escollit un govern que renega del que és nostre i que està plàcidament sotmès a les imposicions i restriccions del govern espanyol.

I que en podem esperar del PP, un partit que de cada vegada n'hi ha més entre les seves files que fan olor de florit i de ranci i que l'únic que els interessa i volen, és preservar la unitat d'Espanya i de tots els espanyols? I haver de mal pensar que el pitjor encara pot estar per arribar.

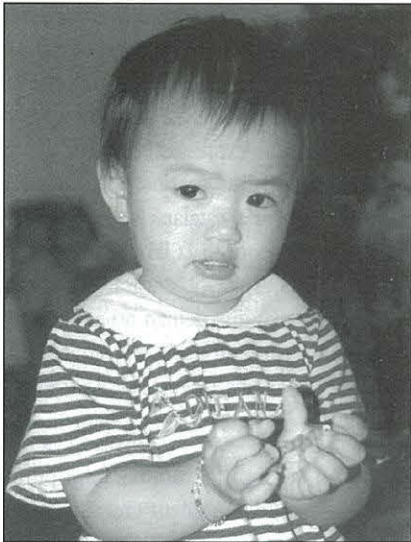
A mi, "la unidad de España i de todos los españoles" que tant prediquen, no m'im-

porta ni gens ni mica. A mi el que veritablement m'interessa és el dret a l'autodeterminació i a la independència del meu país, la unitat dels Països Catalans, la llibertat de poder triar de quin poble vull ser, la llibertat de poder-me expressar i escriure amb la meua llengua (**dins ca nostra**) dins tot el territori de parla catalana sense corre el perill de ser reprès, i la llibertat de no ser pus mai més espanyol, encara que sé que per ara tot això que deman no és més que una utopia, una curolla, si més no, com els somnis d'un infant esperant el dia dels reis.

I encara que els fatxes espanyols fregant el "mando i ordeno" (**ja només falta publicar l'edicte**), darrerament ens vulguin fer donar passes enrera a tots aquells que no pensam com ells (**ens desqualifiquen i apunten amb el dit**), aprofitaré la llibertat d'expressió que encara ens queda, per dir-vos que jo no hi aniré, encara que llavors m'hagi d'empassar democràticament el resultat que de les urnes surti, allò de sempre, és clar, "tanto monta monta tanto"... i perquè encara que sembli contradictori, encara no hem arribat a l'extrem que m'obliguin a anar-hi, i francament perquè no crec amb els polítics d'aquí (**moltes paraules i pocs fets**), perquè m'han decebut, però molt menys crec amb els que aniran a Madrid a complir amb l'expedient de diputats espanyols "Amen i de cap aquí", malgrat que després, com espanyol que continuaré essent, hagi d'acatar les seves ordres i decisions. Si no vaig a votar serà principalment perquè el govern espanyol que surti de les urnes dia 14 de març (**el millor govern seríem nosaltres mateixos**), m'importa un rave, un ou, perquè sigui del color que sigui no ens solucionarà cap dels problemes que patim aquí; si més no ens n'afegiran, i a més continuarà com el govern d'en Matas, fent-me els comptes i la punyeta, i el que és pitjor, expropiant-nos a tots el nostre territori, la nostra llengua i la nostra cultura.

ZOILA, LA PRIMERA NINA XINESA DE PORRERES

LA GENT, AMB L'EXPRESSIÓ, ENS AGRAÏA QUE HAGUÉSSIM ADOPTAT UNA NINA PERQUÈ LI DONÀSSIM UNA VIDA MILLOR

Magdalena Barceló Gómez

4t ESO

veure un documental per la televisió sobre les nines xineses i ens va cridar molt l'atenció i, també, perquè teníem demanat l'adopció d'un nin nacional des de feia dos anys i ens feien esperar molt.

Quan temps vàreu haver d'esperar perquè us enviessin la fotografia de la vostra filla, com vàreu viure l'espera?

Vàrem esperar tretze mesos i vàrem telefonar molt. Ens pensàvem que no rebriem la fotografia mai i fins que no la vàrem tenir, no ens ho vàrem creure. La vàrem rebre amb molta il·lusió i amb ganes d'anar-bi per veure-la en persona. I, un mes després, vàrem partir a la Xina.

Suposant que amb vosaltres hi havia altres parelles per adoptar nines, com us dúieu?

Quasi, quasi com una família. Ens ajudàvem uns als altres. En total érem set parelles. N'hi havia que duïen els seus propis fills.

Quan us van donar la vostra filla, què vàreu sentir?

Tenir-la pareixia una cosa impossible ja que havíem esperat tant de temps! En aquell moment vàrem sentir una emoció indescriptible i no et creus que és la teva fins que la tens en braços. També vàrem sentir molts nervis perquè, abans de tenir-la, havíem d'anar a deixar les maletes i sentíem les nines plorar. Ens van donar una til·la pels nervis. Quan la vàrem tenir, just volia anar amb en Joan i no amb mi, fins que li vaig donar el biberó.

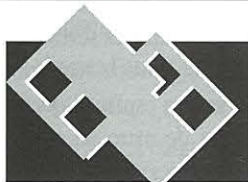
Ens podeu descriure un poc la Xina, costums, menjars...?

El menjar és molt picant i nosaltres no hi estam acostumats. La cultura és molt diferent. Quan ja teníem la nina, la gent amb l'expressió ens agraiïa que haguéssim adoptat una nina perquè li donàssim una vida millor. Per allà no vàrem gaudir dels monuments. Són molt bonics, però nosaltres estàvem pendents de la nina.

L'altre dia vaig entrevistar els meus oncles Cati Gómez Sureda i Joan Enamorado Casquero perquè em contessin la seva experiència sobre l'adopció d'una nina xinesa, que és molt simpàtica, i que ara és la meva cosina i ens duim molt bé.

Què us va impulsar a prendre la decisió d'adoptar una nina i per què d'aquest país?

Perquè no podíem tenir descendència i perquè creiem que les nines de la Xina necessitaven una ajuda, ja que vam

**jaume
sastre
soler**

materials de construcció

ceràmiques i gres bigues imitació fusta
ciments saques aïllants canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

Construccions i Reformes
BARGAR PORRERES. S.L.

C/ Des Garrover, 17
07260 Porreres

Tel. 971 64 72 12
Mòbil: 649 707 397

Pensau que la vostra filla s'ha integrada bé amb vosaltres i en la societat?

Sí, ens fa moltes besades. També la família l'ha acollida bastant bé. És la primera nina xinesa que hi ha a Porreres. La gent ens aturava per veure-la i ens feien molt de cas. Tots la coneixen.

Creis que viuen bé les nines que esperen ser adoptades?

Les nines que viuen en una casa d'acollida viuen sense estimació com és el cas de la nostra. Creim que el que l'alimentava era el pare d'acollida; però el que sí sabem es que li agradava molt jugar amb la seva germana de deu anys.

Repetiríeu l'experiència?

Sí, ja ens hem informat de com fer-ho, ara tarden vint mesos. Ara bé, per qüestió econòmica, de moment, no podem. Però, per altra part, et volem dir que d'aquí a uns quants dies ens reunirem a València amb les altres parelles per contar-nos el que hem fet durant aquest any i perquè les nines es vegin.

Recomanaríeu aquesta experiència a les persones que per algun motiu no poden tenir fills?

Sí. Per cert, ens han telefonat unes quantes parelles per saber com ho han de fer per adoptar una nina.

Diríeu alguna cosa a aquestes parelles?

Que l'únic que no ens va agradar va ser combinar el programa d'adopció amb el d'excursió. Vàrem veure coses molt boniques, però ja teníem ganes de tornar.

Levi's
DIESEL
Avirex
Lee

MANIS

L'Almoina, 30 · Tlf. 971 16 84 56
Porreres

AVIA
CAT
ART
adidas

CLÍNICA DEL PEU

Sion Lladó Vidal

Podòleg

Col·legiat núm. 23

**DIAGNÒSTIC I TRACTAMENT
DE LES AFECCIONS DEL PEU**

ESTUDIS DE LA MARXA

PODOLOGIA INFANTIL

PLANTILLES I PRÒTESIS

PODOLOGIA ESPORTIVA

PEU DIABÈTIC

CIRURGIA UNGUEAL

HORES CONCERTADES

Ronda Catalunya, 56, 1r – Tel. 971 160 096

07630 CAMPOS

clinicadelpeu@hotmail.com

VIVIM EN UN MÓN ON POLÍTIICAMENT ENS CREIM SUPERIORS A QUAISEVOL ALTRE

Laura Nicolau Viedma

4t ESO

“Aquesta gent no sap que allò que val de la persona no és el color de la pell sinó el cor, el sentiment, l'amor..., de la gent.”

La xenofòbia, malgrat pensam que no n'hi ha, és un fet que existeix a totes les illes en general, i potser que, a Mallorca, pel fet de ser l'illa més gran, amb més espai, més demanda de feina, etc, hi ha més arribada d'immigrants.

El problema de la immigració m'ha fet reflexionar sobre aquest fet social, i crec que no som l'única persona que s'hauria de preocupar per aquest tema.

“La tierra, qué cloaca” em van dir. Vaig estar pensant amb aquesta frase durant dies i nits. Potser sí, potser té raó. Vivim en un món on políticament ens creim superiors a qualsevol altre, un món on la justícia (pensam que) està per damunt de tot, un món on, tampoc no posat en pràctica, tots som iguals i tots tenim les mateixes oportunitats. Per exemple, al nostre país, l'oportunitat que tenim els nins i nines d'estudis i formació no és la mateixa que poden tenir a un país sud-africà, o asiàtic...

No podem canviar el món. No podem canviar les persones que creuen que els blancs són millors que els negres, o que els negres són millors que els blancs. Aquesta gent no sap que allò que val de la persona no és el color de la pell sinó el cor, el sentiment, l'amor..., de la gent.

“L'objectiu o il·lusió de l'immigrant és poder gaudir d'una vida més digna per a tota la seva família.”

Molts d'immigrants que vénen al nostre país ho fan a causa de la crisi econòmica del seu país d'origen. El seu objectiu o il·lusió és poder gaudir d'una vida més digna per a tota la seva família. La gent no se'n va d'un lloc a l'altre perquè sí; hi ha d'haver un motiu molt important perquè deixi la seva terra amb la seva gent i anar-se'n a viure a un lloc on trobarà una llengua diferent a la seva, uns costums diferents als seus, una religió amb uns rituals diferents als seus, un menjar diferent al seu...

Vénen aquí per treballar perquè el que volen és sortir de la misèria del seu país, i desitgen per tota la seva família el millor. I què fan a la nostra terra? Fan totes les “feines brutes”, és a dir, totes aquelles feines que els mallorquins no volem fer, com les feines de la construcció, neteja, agricultura, etc.

Segons estadístiques, el 20 %, més o menys, fan les feines de més esforç físic, i molts d'ells, tenen estudis. Per altra part, els ha duit feina escriure, llegir i aprendre en català o en castellà, dues llengües que mai abans, segurament, no havien sentit mai.

La immigració deu ésser un problema per a tots nosaltres, que intentam viure en una societat solidària i de col·laboració entre uns i altres. Hem d'aprendre a conviure a la terra respectant a cada persona així com és.

Ahir, precisament, vaig veure *American history X*, una pel·lícula sobre el proble-

ma dels nazis. En un poble qualsevol, hi ha dues bandes, amb només una diferència: el color de la pell. Uns estan en contra dels altres. El protagonista d'aquesta història era un fanàtic de Hitler i el seu germà petit sempre feia el mateix que ell. Després d'un temps a la presó, a causa d'un assassinat comès, se'n adona que està destrossant la seva vida i la de la seva família, però era massa tard ja que tota la seva filosofia anava en contra d'ell.

A una societat com la nostra, on els canvis socials es produeixen, hem d'aprendre a no integrar, és a dir, que els que venguin aprenguin a viure com nosaltres, sinó que hem d'assimilar o aprendre a conviure tots junts amb pau, on hi hagi un respecte pels diferents costums, pràctiques religioses...

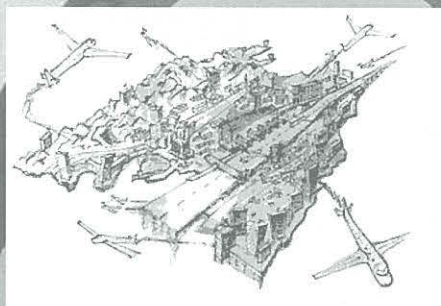
Si l'analfabetisme es produeix al cas dels immigrants, és culpa, en el fons, de tots nosaltres, ja que si tal vegada no destí nàssim tant de doblers en armes i ho reservàssim per a la gent que viu a països més pobres perquè poguessin menjar cada dia i els nins poguessin anar a l'escola a aprendre, segur que aquests països anirien creixent econòmicament i els seus nadius no haurien d'emigrar per cercar un altre lloc on poder assegurar el pa i que els seus fills poguessin anar a l'escola tranquil·lament.

Pensem amb els que no tenen ni pa ni sostre.

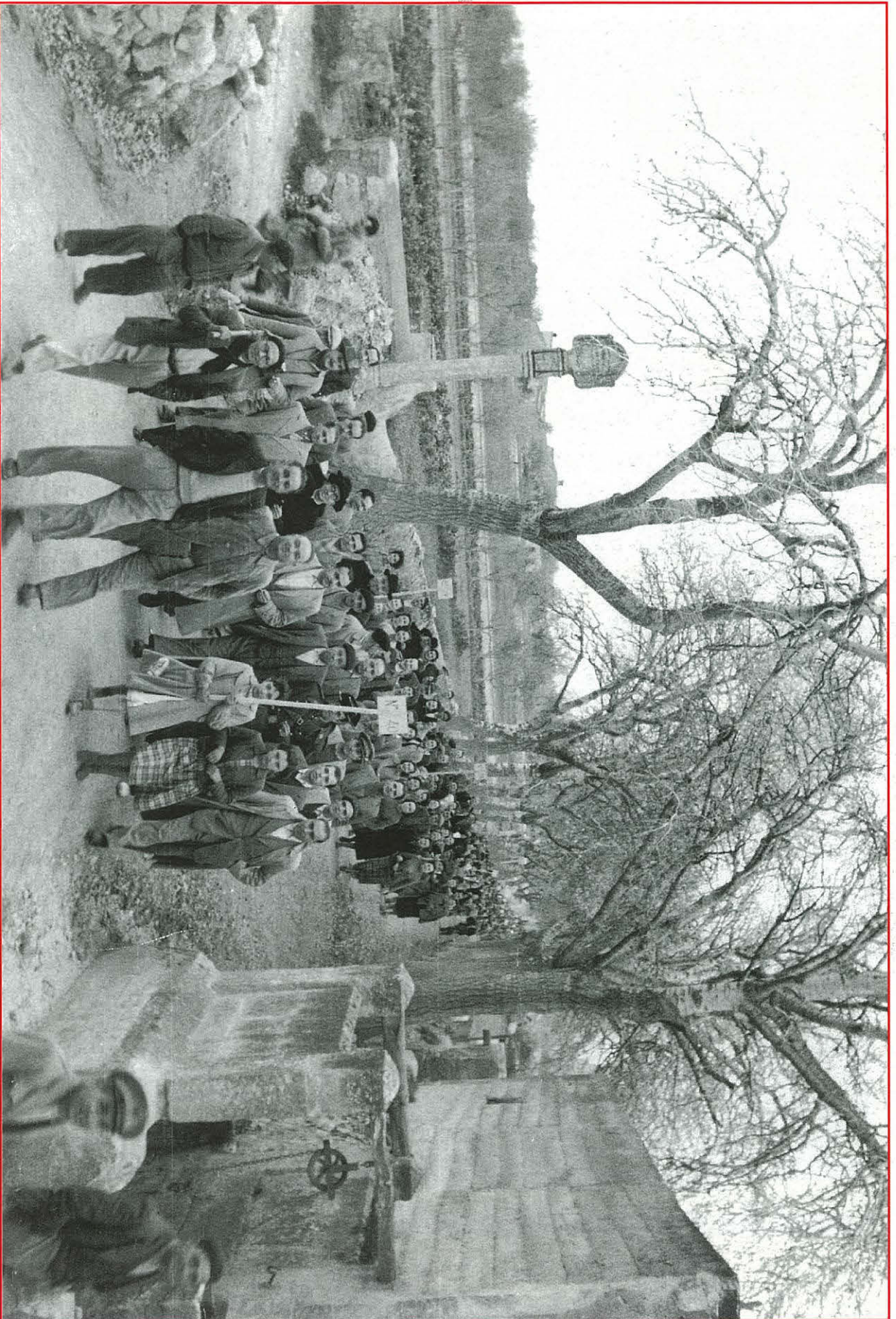
“Pensem amb els que no tenen ni pa ni sostre.”

DE LA WWW AL LLUM D'OLI

ESTIMA'M

QUI ESTIMA MALLORCA NO LA DESTRUEIX!

14 de gener de 1954 - El poble es mobilitza

Foto cedida per Eusebi Colomer